

BLAŽENI ALOJZIJE

Stepinac

GODINA XVII. (2010.) 3. listopada BROJ 3 – 4 CIJENA 10 KUNA

Glasnik Postulature

ISSN 1331-9124

»Za uvjerenog katolika ljubav prema narodu nije predmet trgovine ni za novac ni za slavu, nego je ona moralna i etička dužnost.«
(Bl. Alojzije Stepinac)

Poruka pape Benedikta XVI. za Svjetski misijski dan 2010.

Kršćani moraju naučiti pružati znakove nade i težiti tome da planet učine domom za sve ljude

Draga braćo i sestre, mjesec listopad s proslavom *Svjetskog misijskog dana* pruža dijecezanskim i župnim zajednicama, ustanovama posvećenoga života, crkvenim pokretima i čitavom Božjem narodu priliku obnoviti zauzetost u naviještanju evanđelja i dati pastoralnim aktivnostima širi misijski doseg (...).

»Htjeli bismo vidjeti Isusa« (Iv 12, 21) – molba je koju su u Ivanovu evanđelju neki Grci, koji su došli hodočastiti u Jeruzalem povodom Pashe, uputili Filipu. Ona odzvanja i u našemu srcu u ovom mjesecu listopadu koji nas podsjeća kako čitava Crkva, koja je »po svojoj naravi misionarska« (*Ad gentes*, 2), ima zadatak i dužnost naviještati evanđelje i poziva nas da budemo promicatelji novosti života, koji čine istinski odnosi u zajednicama utemeljenima na evanđelju. U multietničkom društvu u kojem su prisutni razni oblici osamljenosti i ravnodušnosti kršćani moraju naučiti pružati znakove nade i njegovati sveopće bratstvo, gajeći velike ideale koji preobražavaju povijest te, bez lažnih iluzija ili beskorisnih strahova, težiti tome da planet učine domom za sve ljude.

Poput Grka od prije dvije tisuće godina, i ljudi našega doba, možda čak i nesvjesno, traže od vjernika ne samo »da govore« o Isusu, već i da im »daju vidjeti« Isusa, da učine da Otkupiteljevo lice zablista u svakom kutku zemlje pred naraštajima novog tisućljeća i osobito pred mladima sa svih kontinenata, kojima je evanđeoski navještaj ponajprije namijenjen. Oni moraju shvatiti da kršćani nose Kristovu riječ zato što je on istina, zato što su pronašli u njemu smisao i istinu za svoj život (...).

Predragi, na ovaj Svjetski misijski dan, u kojem se pogled srca širi na nepregledna područja misije, svi se osjetimo protagonistima crkvenog zauzimanja za naviještanje evanđelja. Poticaj na misije uvijek je bio znak vitalnosti za naše Crkve (usp. enc. *Redemptoris missio*, 2), a njihova je suradnja jedinstveno svjedočanstvo jedinstva, bratstva i solidarnosti. To svjedočanstvo daje uvjerljivost navjestiteljima Ljubavi koja spašava!

Stoga svima ponovno upućujem poziv na molitvu i, usprkos gospodarskim teškoćama, poziv na pružanje bratske i konkretne pomoći kao potporu mladim Crkvama. Ta gesta ljubavi i dijeljenja, koju će dragocjena služba papinskih misijskih djelâ širiti, kojima izražavam svoju zahvalnost, pomoći će izobrazbu svećenika, sjemeništaraca i bogoslova te kateheta u najudaljenijim misijskim krajevima i biti poticaj mladim crkvenim zajednicama.

Iz Vatikana, 6. veljače 2010.
Papa Benedikt XVI.

Slika na naslovnici: KUD Draganić uz blagoslovljeni kip bl. Alojzija Stepinca u Rastokima, 11. srpnja 2010.

Bl. Alojzije Stepinac u središtu zanimanja

Držeći se načela da prosudba povijesnih činjenica i govor o osobama moraju biti objektivni, pravedni i istiniti, često zastajemo s čuđenjem da se pojedinci usuđuju pisati ili prikazivati osobu blaženoga Alojzija Stepinca ne samo netočno, nego i zlonamjerno.

Mnogo se knjiga objavljuje o blaženom Alojziju Stepincu. Brojni su i članci koji se bave njegovom osobom, životom i radom. Snimljeni su i snimaju se filmovi o njemu, pripremaju izložbe i postavljaju kipovi. Blagoslivljaju se crkve i oltari njemu u čast, a to je znak da je njegova osoba u središtu zanimanja, kako društvene, tako i crkvene javnosti.

Držeći se načela da prosudba povijesnih činjenica i govor o osobama moraju biti objektivni, pravedni i istiniti, često zastajemo s čuđenjem da se pojedinci usuđuju pisati ili prikazivati osobu blaženoga Alojzija Stepinca ne samo netočno, nego i zlonamjerno. Neosporno je da je nadbiskup Stepinac spasio stotine Židova i pomagao tisućama. Činjenica je da su mu mnogi od njih zahvalili još za života, a neki nakon njegove smrti.

Ta je činjenica još jednom u hrvatskoj i svjetskoj javnosti prešućena na mjestu gdje se o njoj obećalo progovoriti. Naime, u Zagrebu je od 23. do 29. svibnja ove godine u kinu Europa u Zagrebu po četvrti put zaredom održan Festival židovskog filma. Odvijao se na temu »Pravednici među narodima«. Tijekom održavanja filmskog festivala organizator je za četvrtak 27. svibnja 2010. organizirao okrugli stol na temu »Stepinac - Pravednik među narodima«. Dva dana prije zakazanog datuma potpisani je, jer je bio pozvan i odazvao se sudjelovati u njemu, dobio pismenu obavijest da se spomenuti okrugli stol sa spomenutom temom ne će održati. Druga objašnjenja nisu dana. Ostaje pitanje: Zašto je pod čudnim okolnostima iznenadno otkazana ili onemogućena spomenuta javna rasprava? Odgovor je, po mom razmišljanju, u protivljenju jednoga dijela vrlo utjecajnih židovskih čimbenika u Zagrebu da se ne sazna cjelovita istina o bl. Alojziju Stepincu i njegovu istinitu odnosu prema Židovima.

Članci i fotografije u ovome broju *Glasnika* nastoje istinito i objektivno prikazati blaženoga Alojzija Stepinca kao preporoditelja hrvatskoga naroda u duhovnom i moralnom pogledu. Čitatelji će to vrlo brzo prepoznati kroz njegovo naviještanje evanđeoskih istina, proslave euharistijskog kongresa u Starome Gradu na Hvaru, proslave i svečanosti priređene njemu u čast te zbiljom njegova progona, koji je nastavljen i nakon što je iz Lepoglave pre-

Bl. Alojzije Stepinac u molitvi prigodom posvete mons. Josipa Lacha za pomoćnog biskupa zagrebačkog, 7. travnja 1940.

bačen na izdržavanje kazne u Krašić.

Osobito želim skrenuti pozornost čitatelja na činjenicu da je Udba željela ustrijeliti župnika Vranekovića da njegovu zaštitu uskrati zasužnjenom Kardinalu. Bi li nam još živući Josip Boljkovac i Josip Manolić mogli o tome štogod posvjedočiti?

U Glasniku se nastavlja i rubrika o Nadbiskupovu razmišljanju o dostojanstvu svećeničke službe i prikaz vlč. Ivana Nepomuka Jamrešića, zauzetog svećenika i rodoljuba. U Kronici su zabilježeni osnovni podatci o nedavno umrlim osobama koje su bile neposredni svjedoci Blaženikova trpljenja i kršćanskog usavršavanja u ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Kod spoznaje što su sve svećenici i s njima Božji narod pretrpjeli zbog ljubavi prema svom hrvatskom narodu stojimo s upitom: kako se može veličati komunistički sustav i njegov simbol, zvijezda petokraka, pod kojim je ubijeno na stotine svećenika i na tisuće vjernika?

Kad pojedini povjesničari ili spletkari žele obeskrijepiti tvrdnju da nadbiskup Stepinac nije izložio svoj život u spašavanju bližnjega, onda prije svake takve tvrdnje moraju poći u arhive i proučiti dokumente: njemačkih, talijanskih, Nedićevih i tajnih službi NDH.

Zar je hrvatska javnost postala doista neosjetljiva da se u ime toga istoga simbola krivotvori povijest i zastrašuje narod? Radi toga donosimo razmišljanje bl. Stepinca o zvijezdi petokraki kao simbolu bezboštva.

Budući da protječe 64. obljetnica sudskog procesa koji je godine 1946. protiv bl. Stepinca upriličio komunistički režim (1946.), donosimo sažeti prikaz toga procesa i sramotne presude, a s radošću se spominjemo 12. obljetnice Alojzijeva uzdignuća na čast oltara.

Zahvaljujem svim čitateljima *Glasnika* na redovitoj pretplati i čitanju ovih stranica i potičem ih da spoznaje o Blaženiku priopće ljudima koji nemaju prilike doći do *Glasnika* ili su im nepoznate istinite činjenice o njegovoj osobi. Osobito pak potičem članove Molitvene zajednice bl. Alojzija Stepinca da se pretplate na *Glasnik*, da ispunjavaju preuzete obveze učlanjenjem u molitvenu zajednicu, i mole za što skorije proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca.

U Zagrebu 8. rujna 2010.
Dr. Juraj Batelja, postulator

Proslava 50. obljetnice smrti blaženog Alojzija Stepinca

Zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić uputio je 20. rujna pismo vjernicima grada Zagreba prigodom plenarnog zasjedanja Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE), koje će se održati od 30. rujna do 3. listopada u Zagrebu te završne proslave 50. obljetnice mučeničke smrti bl. Alojzija Stepinca.

Pozivajući vjernike na sudjelovanje u euharistijskom slavlju Kardinal je napomenuo: »Ove godine posebnu pozornost posvećujemo spomenu 50. obljetnice smrti blaženog Alojzija Stepinca. Premda je On svakodnevno prisutan u našim osobnim i zajedničkim molitvama, postoje trenuci i slavlja koja nose obilježja crkvenoga zajedništva cijele Nadbiskupije, Crkve u Domovini i sveopće Crkve te otkrivaju ljepotu dara svetosti od koje živi kršćanska zajednica. Takav dan spomena za nas je 3. listopada. On je duboko urezan u naše duše po slavlju beatifikacije blaženog Alojzija u Mariji Bistrici koju smo, predvođeni slugom Božjim Ivanom Pavlom II., proslavili prije dvanaest godina. Božja je Providnost htjela da se upravo o spomenu toga iznimnog datuma ove godine u Zagrebu okupe predstavnici Katoličke Crkve u Europi (...).

Stoga vas, braćo i sestre, pozivam da dođete u katedralu, u nedjelju 3. listopada u 10 sati, kako bismo u zajedništvu s brojnim kardinalima i biskupima iz Europe, očitovali svoje življenje vjere i privrženost Crkvi te molili zagovor blaženoga Alojzija.«

Bl. Alojzije Stepinac za vrijeme pjevanja Litanija prigodom biskupske posvete mons. Josipa Lacha, u Zagrebačkoj prvostolnici, 7. travnja 1940.

Sloboda u Kristu – bitna dimenzija našega života

Piše dr. Josip SABOL

Individualna i grupna sloboda one su vrjednote koje danas zauzimaju prvo mjesto na ljestvici vrjednota. Bit ove slobode sastoji se u tome da ona isključuje gotovo svaki pritisak izvana, primjerice u obliku naredbi ili zabrana. Izgleda da je s ovako shvaćenom slobodom nespojivo naviještanje Božjega zakona, Božjih zabrana i zapovijedi.

Bog zakonodavac i Bog sudac kao da ne spada u demokratsko i pluralno društvo. Današnji čovjek, ali i današnji kršćanin, teško prihvaća onakvoga Boga kakvoga smo upoznali u *Starom zavjetu*: Jahve je autoritativni, upravo diktatorski, monarhički Bog. To ne ide zajedno s vremenom demokracije i ljudskih prava, kažu mnogi danas.

Mnogi ističu da je Bog *Novoga zavjeta* posve drukčiji u usporedbi s Jahvom.

Ovo zapažanje – po sebi razumljivo – jedva se može spojiti s jednom drugom činjenicom. Ako analiziramo način života i ponašanja mnogih kršćanskih vjernika, dobit ćemo dojam da oni baš ne žive u *Novom zavjetu* što se tiče slike Boga. Mnogi vjernici, ali i mnogi svećenici, najradije operiraju s Bogom zakonodavcem, sa zapovijedima i zabranama koje prikazuju kao neku stvarnost izvan nas, nasuprot čovjeku, u konfrontaciji s čovjekom.

Sve ovo daje ljudima osjećaj da se nalaze pod prisilom, pod prijetnjom što ne mogu uskladiti s osjećajem slobode koju danas uživaju. Posljedica je da se mnogi otuđuju od vjere, od Božjega zakona, i Božji zakon gubi u isto vrijeme svoju istinsku narav i svrhu.

Krivo je misliti da je Božji zakon neka prisila izvana, da je on najteži od svih postojećih na svijetu jer je neumoljiv, bezuvjetan, nepromjenljiv. Čovjeku ne preostaje drugo nego se pokoriti ili se pak oprostiti od kršćanske zajednice. Zapravo je ovo način mišljenja iz našega svjetovnoga života koji prenašamo na naš odnos s Bogom. Za svjetovni život vrijedi pravilo: pokoravaj se zakonima države jer tako nećeš imati problema s vlastima. U odnosu na Boga vrijedi ovo isto pravilo. Iza ovoga stava stoji sljedeći koncept u našoj svijesti: zakon Božji nametnut nam je

da Bog ispita našu vjernost prema njemu i da Bog onda donese sud o nama s dvije mogućnosti: nagraditi ili kazniti ... Konkretno se to dogodilo tako da je Bog dao svoj zakon - Deset zapovijedi - s naredbom: ako budemo vršili njegov zakon, bit ćemo nagrađeni vječnim životom, u protivnom bit ćemo kažnjeni vječnim prokletstvom.

Ovo je vrlo pojednostavnjeno prikazano. Pa ipak, ima dovoljno znakova da baš ova formula ispunja svijest mnogih kršćanskih vjernika. Božji zakon kao ispit, kao iskušenje. Mladi ljudi na pitanje zašto smo na svijetu često odgovaraju: Bog nas je stvorio da nas ispita; ako položimo ispit, zadobit ćemo nebo kao nagradu, ako padnemo na ispitu, bit ćemo kažnjeni vječnim paklom. Kod ovakvih riječi moramo se duboko zamisliti. Moramo zapravo postati žalosni gledajući što su ljudi učinili od Boga, od nebeskoga Oca. Ovo nije slika, ovo je karikatura Boga Isusa Krista i našega Boga. Naravno, u *Bibliji* ima takvih mjesta na osnovi kojih ljudi mogu stvoriti ovakvu sliku Boga. Primjerice, jedno takvo mjesto je odmah na početku *Biblije*: »Od svakog stabla u vrtu smiješ jesti po volji. Jedino od ovog stabla, koje uči razlikovati dobro od zla, ne smiješ jesti, jer ako budeš jeo, umrijet ćeš« (Post 2, 16 - 17).

Ne više propisi, zakoni, zabrane, nego nutarnja spoznaja, nego uvid srca, nadahnuće uma da ljudi uvide, da osjete i da se slobodno odluče za Boga – to je temelj Novog zavjeta: Duh Božji dotiče naše srce, Duh Kristov dolazi k nama, a ne kamene ploče ispisanih zapovijedi.

Prvi ljudi - Adam i Eva - kao i današnji ljudi doživljavaju ovaj Božji postupak kao autoritativno ponašanje. Bog traži od nas da se pokorimo njegovoj volji, bez pitanja - i u čovjeku se rađa težnja da učini baš suprotno onome što Bog naređuje. Tako su stvarno učinili prvi ljudi, tako čine i današnji ljudi. Čovjek - da tako kažem - najradije poseže za zabranjenim voćem. Psiholozi kažu da je to posve normalno, da je to psihološki zakon. Ako je tome tako, onda je normalno da ljudi ne poštuju Deset zapovijedi Božjih. Svakako je činjenica da je Bog morao uvidjeti kako njegove zapovijedi malo pomažu, da se ljudi radije ponašaju suprotno njima. Bog je svojim zapovijedima htio ljudima olakšati zajednički život, htio im je dati pravac života, utemeljenje njihova djelovanja na dobro sviju. Ljudi su htjeli drugo: po svojoj volji postupati i raditi. Ili bolje rečeno: ljudi nisu mogli shvatiti baš sve što je Bog od njih tražio. Nedostajala je osnovica za to. Ako duša i duh čovjeka nisu u redu, zakonodavac može stvarati mnoštvo zakona i zabrana, život se neće mijenjati jer ljudi ostaju isti.

Ljudski govoreći, Bog je uvidio da mnoštvo propisa i uvijek novi zakoni nemaju moć čovjeka promijeniti. Stoga je Bog zahvatio u ljudsku povijest na drugi način. Uspostavio je takve odnose između sebe i ljudi da bude ljudima moguće razumjeti Božju misao i Božju namjeru sa zapovijedima. Nastao je tako »novi zavjet« između Boga i čovjeka. Novi su odnosi tražili novo utemeljenje na slobodi djece Božje. Sam Isus Krist je proklamirao slobodu bitnom dimenzijom našeg ljudskog života. Isus Krist je već za vrijeme svog života na zemlji počeo ostvarivati ono što je navijestio prorok Jeremija: »I dat ću im srce, to jest spoznaju, da me poznaju da sam ja Jahve, da budu narod moj, a ja Bog njihov, jer će se oni svim srcem svojim k meni obratiti« (Jer 24, 7).

Ne više propisi, zakoni, zabrane, nego nutarnja spoznaja, nego uvid srca, nadahnuće uma da ljudi uvide, da osjete i da se slobodno odluče za Boga. To je temelj Novog zavjeta: Duh Božji dotiče naše srce, Duh Kristov dolazi k nama, a ne kamene ploče ispisanih zapovijedi. Novi zavjet je vrijeme slobode. Gdje je Duh Božji, tu je sloboda.

Mi ljudi Novoga zavjeta pod zakonom smo Duha. Ova sloboda Duha ona je moć koja nam omogućuje da u Božjim zapovijedima, npr. u Deset zapovijedi, prepoznamo zakon našega života upisan u našem srcu. Kamene ploče samo su vanjski prikaz nutarnjeg zakona koji svaki čovjek nosi u svom srcu, pa i pogani, te i oni žive po Božjem zakonu iako ne poznaju *Sveto pismo*, uči nas apostol Pavao (Rim 1,1ss). Duh Božji nas prosvjetljuje da u poštivanju Božjih zapovijedi možemo gledati siguran put k sretnom i uspjelom životu, jer su Božje zapovijedi dokaz ljubavi Boga prema nama, a ne vršenje njegove vladavine nad nama.

Uz 64. obljetnicu sudske presude bl. Alojziju Stepincu i 12. obljetnicu njegova proglašenja blaženim

Nisam mogao pokleknuti pred zahtjevima komunista

Nadbiskup je 5. prosinca 1951. svoje uhićenje opisao ovim riječima: »Ja sam dne 18. IX. 1946. drugi puta uhapšen, da me komunistička vlada može izvesti pred sud i maknuti s moga položaja kao predstavnika zagrebačke nadbiskupije i predsjednika biskupskih konferencija (...).

U međuvremenu je vlada izdala nalog za spremanje procesa protiv mene. Prekopali su sve državne arhive, da nađu dokumenata protiv mene, tražili na sve strane lažne svjedoke, krivotvorili dokumente, i kad su mislili, da je sve spremno, rano ujutro 18. IX. provalili su u pet i pol sati u nadbiskupsku palaču, da me odvedu. Ja sam se u tom času nalazio u kapeli, spremajući se za svetu misu. Sluga, na kojeg su naišli, prestrašio se i došao po mene u kapelu, da malo izađem van, ne rekavši mi tko je vani. Kad sam izišao, našao sam na hodniku trojicu ljudi: jednog časnika od 'OZNE' i drugu dvojicu, od kojih mi jedan pročitao spis, koji je sadržavao nalog za moje hapšenje.«

Pripreme za suđenje nadbiskupu Stepincu temeljile su se na nebulozama:

- potpora »ustaškoj« vlasti
- vjerski prozelitizam, osobito prema Srbima i Židovima
- suradnja s ostatcima »ustaške« vojske po završetku rata
- skrivanje »ustaškog« blaga
- blagoslov ustaške zastave za »križare«
- skupljanje potpisa u Nadbiskupskom dvoru za Engleze
- klevetanje »narodnih« vlasti
- »reakcionarno« i protunarodno djelovanje.

Optužnica protiv nadbiskupa Stepinca bila je spremna već 10. kolovoza 1946., i Tito ju je odobrio. Scenarij i montaža sudskog procesa protiv Nadbiskupa bili su dugo pripremani, ali su »narodna« vlast i »narodni« sud ostavili dovoljno tragova za demontažu njihove sudske rabote.

Suci istražitelji bili su Dragutin Despot, Nedo Milunović i dr. Božidar Kraus. Zapisnik je vodila Zlata Vizler. Nadbiskup je odgovorio na svako pitanje, barem načelno. Nije se dao isprovocirati, ali nije ni zanijekao istinu.

Na završetku istražnog postupka, 20. rujna 1946., nadbiskup Stepinac je rekao:

Bl. Alojzije Stepinac odvažno ispovijeda Isusovo Božanstvo, bogomajčinstvo Marijino i slobodu ljudskih prava na suđenju koje mu je montirala Komunistička partija godine 1946.

»Moje hapšenje i zatvor i istražni postupak ima pripremiti očigledno materijal za sud protiv mene. Danas je u cijelom kulturnom svijetu omraženo direktno napadati Crkvu i vjeru. Zato se tamo, gdje se hoće nešto poduzeti protiv predstavnika Crkve, mora naći politička podloga, što je protiv mene nađeno u ovoj formi.

Ni po Božjem ni po naravnom, ni po internacionalnom pravu nijedan ispravan sud ne bi me nikada mogao osuditi za ono što mi se imputira, kad bi pregledao cijelu situaciju u kojoj smo se nalazili. Moja je krivnja sto posto u tome, što nisam mogao pokleknuti pred zahtjevima komunizma koji jedini vlada u ovoj zemlji, a zašto nisam mogao reći amen na sve što se radilo.«

»Kao Krist pred Pilatom«

Na dan uhićenja, 18. rujna 1946., u tijeku prvog saslušavanja, nadbiskup Stepinac je, prema službenom zapisniku, izjavio: »Gospodo, već mjesec dana se radi na tome da mi se skine glava. Ako to mora biti, neka bude. Vi si uredite državu kako hoćete, ali od mene nećete dobiti da odustanem od kulturnih, crkvenih principa. Na sudu neću govoriti ni ovoliko koliko govorim ovdje, jer ste Vi već unaprijed stvorili odluku i mi smo već nekoliko puta od Vas proglašeni ratnim zločincima. Možete mi suditi, ali hrvatski narod nećete uvjeriti da je nadbiskup Stepinac ratni zločinac. Ako Vam je baš stalo da se mene smijeni, mogli ste to urediti sa Rimom, preko papinskog nuncija, a ne ići ovim putem.«[1]

Glavna rasprava otvorena je 30. rujna 1946. u Zagrebu u 10 sati, i vođena je u dvorani Fiskulturnog učilišta sučelice Tehničkom fakultetu u Zagrebu, u Kačićevoj ulici br. 26.

Sudsko vijeće bilo je sastavljeno od ovih članova: dr. Žarko Vimpulšek (predsjednik), dr. Antun Cerineo (član vijeća) i Ivan Poldrugač (član vijeća); dopunski sudac bio je Ivan Pirker, sudac Vrhovnog suda NRH, zapisničar dr. Ante Petrović, tajnik Vrhovnog suda NRH, javni tužitelj NRH Jakov Blažević, pomoćnik javnog tužitelja Drago Des-

[1] CP, sv. CXV, str. 1.

pot, referent javnog tužitelja NRH dr. Božidar Kraus.

Točke optužbe mogu se sažeti u pet točaka:

- 1. politička suradnja s okupatorom,
- 2. prisilni vjerski prijelazi na katoličku vjeru,
- 3. pomaganje naoružanih neprijateljskih vojnih formacija i zloraba službe vojnog vikara,
- 4. pomaganje naoružanih odmetnika, te
- 5. mržnja prema narodnooslobodilačkoj borbi i tadašnjem državnom uređenju.

Nadbiskup Stepinac je uglavnom šutio ili kratkim odgovorima obrazlagao svoj stav. Njegovo držanje na sudu javni tužitelj Jakov Blažević u jednom je trenutku orisao evanđeoskim izgledom Isusa pred Pilatom, rekavši: »Pravite se kao Krist koji je doveden pred sud Pilata!«[2]

Isključivanje svjedoka i dokumenata

Javni tužitelj je u sudskom postupku protiv nadbiskupa Stepinca priveo 58 svjedoka, dovedenih iz raznih krajeva Hrvatske te Bosne i Hercegovine. Najmanje ih je bilo s područja Zagrebačke nadbiskupije, a gotovo nijedan nije poznavao nadbiskupa Stepinca. Njihova se svjedočanstva nisu mogla istinito odnositi na osobu samoga nadbiskupa Stepinca, jer se nikad nisu nalazili u njegovoj blizini niti je on bio njihov duhovni pastir, a što su svjedočili odnosilo se na postupke svjetovnih vlasti, vojnih osoba, svećenika koji nisu slijedili upute svojih poglavara, te crkvenih osoba koje nisu s područja Zagrebačke nadbiskupije i nad kojima nadbiskup Stepinac nije imao nikakvih ovlasti ili neposredna utjecaja. Neki od tih svjedoka bili su na licu mjesta poučavani o tome što će i protiv koga govoriti.

Javni tužitelj se suprotstavio prijedlogu obrane da se sasluša 35 svjedoka u prilog Nadbiskupove obrane tvrdeći: »Ja se ovim prijedlozima u osnovi protivim iz razloga, što su besprincipijelni, pošto su svi lišeni svake osnovice na kojoj se vodi pretres.«[3] Nakon podužeg obrazlaganja svoga stava, reče: »Druže predsjedniče, da fašisti svjedoče za fašiste, jasno je da se ne može događati u našoj Republici.«[4]

Tako nije dopušteno da svoje svjedočanstvo iznesu dr. Franjo Šeper, kasniji zagrebački nadbiskup i kardinal, pojedini kanonici, ugledni svećenici i vjernici laici, kao ni sveučilišni profesori pravoslavne vjere: dr. Julije Budisavljević, Dragišić i Negovetić, slavonski pravoslavni vladika Emilijan (Pakrac), pravoslavni Srbin dr. Milutin Radetić, primarius Sveučilišne klinike u Zagrebu (javni tužitelj ga je dao udaljiti iz sudnice uz povik: »Marš napolje, klerofašista!«, a dr. Radetić je uskoro maknut s mjesta primariusa), te dr. inž. Marko Vidaković, također pravoslavne vjere.

Javni tužitelj je u sudskom postupku protiv nadbiskupa Stepinca priveo 58 svjedoka, dovedenih iz raznih krajeva Hrvatske te Bosne i Hercegovine. Najmanje ih je bilo s područja Zagrebačke nadbiskupije, a gotovo nijedan nije poznavao nadbiskupa Stepinca.

Kakav je odnos imao javni tužitelj prema svjedocima, vidi se iz njegovih riječi izgovorenih kad je u sudnicu stupio mons. dr. Janko Penić, kanonik i glavni urednik *Katoličkog lista*: »Pitam ja vas i obranu, tko je vas doveo kao svjedoka pred narodni sud. Ja mislim da se narodni sud kalja kad se pred njega dovode ovakovi ljudi za svjedoke.« (Pljesak u dvorani.)[5]

Na povredu sudskog postupka, da se isključe svjedoci i dokumenti u obranu optuženoga, a na presudu nije moglo biti žalbe, uzvratio je odvjetnik dr. Ivo Politeo:

»Optužba je dokazala osnovno, ono što su drugi svećenici, ustaše, novinari i t. d. radili. Dokazi, koje ja predočujem idu za tim da se ustanovi što je optuženi nadbiskup Stepinac direktno radio. I ti dokazi imaju se

---

2 CP, sv. LXXI, str. 2472.

3 Usp. CP, sv. LXXII, str. 2862.; *Sudski stup NRH 6/46*, str. 2862.

4 Usp. CP, sv. LXXII., str. 2864.; *Sudski stup NRH 6/46*, str. 2864.

5 CP, sv. LXXII, str. 2394.

u prvom redu provesti, jer se ne pita što su drugi radili, nego je pitanje što je Stepinac radio. Sa stanovišta javnog tužioca, bar sam tako razumio njegove riječi, bila bi blasfemia skoro svaka obrana, i na ovom procesu imala bi se provesti dokazala samo ona koja su se izvela u prilogu optužnice, dok se obrani ne bi pustilo da pruži dokaze. Ja upozoravam sud i sâm znam da je ovaj sud jedina instanca i da za to budući da nema nikakove žalbe ne smije biti propuštena ni najmanja mogućnost da se osvijetli ova stvar i da se razjasni, je li doista Stepinac kriv ili ne.

Gospodin javni tužilac je rekao da nije važno što je Pavelić rekao, da što će se on pačati u njegovu državnu politiku i njegovu protivnost svodi na razračunavanje. No čitav dokaz ide za tim da se dokaže da se čitava protivština izmedju Pavelića i nadbiskupa Stepinca sastojala u tome što je on vodio čistu protupolitiku nego što su vodili ustaše i Pavelić i da sve ono što se dogodilo, što su ti ljudi radili, – što su zločinci radili, radili su protiv volje Stepinca, i kad bi ovisilo o njemu da se ne bi ništa od toga zla dogodilo.«[6]

U dvorani nastade smijeh. Omalovažavanje svojih riječi dr. Politeo je popratio riječima: »Ovaj smijeh samo znači da je općinstvo stajalo i stoji još pod sugestijom svega onoga što se dogodilo, svega onoga što se do danas još danas piše o nadbiskupu Stepincu, a ne znaju ono s čim se on može braniti. I zato provesti protiv Stepinca koji nije imao mogućnosti da se brani, da na ovom procesu budu izneseni svi prijedlozi što bi bar moglo služiti za obranu, bez obzira da li uspije ili ne.

Ivan Pavao II. proglašava blaženim slugu Božjega Alojzija Stepinca, u Mariji Bistrici, 3. listopada 1998.

Ja ću odustati od mojih dokaza, ako mi gospodin javni tužilac doista prizna sve ove činjenice kao što sam ja stilizirao premda ovi dokazi su samo izvaci, oni su samo sukus, što bi svjedoci rekli. Ja nisam mogao riječi stilizirati, što će oni reći, oni mogu mnogo toga reći što ovdje nije sadržano, kao što se kod svega radi, kao što se to doista vidjelo na ispitivanju. Ja zato molim, jer ovaj proces imade svjetsku važnost, da se ne bi predbacilo narodnom sudu da je isti propustio provesti što bi rasvijetlilo stvar i iznesti meterijalna istina, materijalni dokazi, i ublaži, a druga stvar je ako ne uspije, narodni sud ne će protiv neuspjeha moći ništa učiniti.«[7]

»Narod vam to neće nikada zaboraviti!«

Nadbiskup je u završnoj riječi 3. listopada 1946. istaknuo i ovo: »Ponovno tvrdim pred svima: 260 do 270 svećenika poubijano je od narodnooslobodilačkog pokreta. U nijednoj civiliziranoj državi na svijetu ne bi toliki svećenici bili tako kažnjeni za te krivice, koje im imputirate. Evo npr. župnik u Slatini, Bürger! Ako je bio član Kulturbunda, pa ako ste ga recimo sudili na osam godina, no vi ste radi toga, što je kao dekan prenesao bogoslužne stvari iz susjedne voćinske cr-

[6] Usp. CP, sv. LXXII., str. 2868.–2870.; *Sudski stup NRH 6/46*, str. 2868.–2870.

[7] isto

kve, što mu je bila sveta dužnost, sudili ga na smrt i ubili. Ponovno tvrdim: u nijednoj drugoj civiliziranoj državi ne bi se tako sudilo. Svećenik Povoljnjak ubijen je bez suda kao pseto na cesti. Isto je i sa okrivljenim časnim sestrama. U nijednoj drugoj civiliziranoj državi ne bi ih se na smrt osudilo, nego najviše na zatvor. Vi ste učinili fatalnu pogrješku što ste pobili svećenike. Narod vam to neće nikada zaboraviti.«

Dana 11. listopada 1946. u 10.15 sati predsjednik suda dr. Žarko Vimpulšek pročitao je presudu nadbiskupu Stepincu obrazloživši je riječima: »Jednoglasno: kriv je za djela navedena u optužnici. Od olakšavajućih okolnosti ne uzima se ništa, a od otežavajućih zloporaba biskupa i povjerenje vjernika u njega i nekajanje za počinjena djela. Kazna: lišenje slobode sa prisilnim radom u trajanju od 16 godina, gubitak političkih i pojedinih građanskih prava u trajanju od 5 godina.«

Osvrćući se na presudu kojom je nepravedno osuđen 1946., nadbiskup je posvjedočio 31. srpnja 1952.: »Proglasili me zločincem. Ali, na Božjem sudu vidjet će se, da imena ratnih zločinaca drugačije glase, nego na 'narodnim sudovima'.«

To je 8. rujna 1953. pojasnio riječima: »I mene su kao i Krista osudili 'u ime naroda', ali glavno da nisam osuđen u ime Presvetog Trojstva za izdaju Crkve.«

Kao sužanj u Lepoglavi i Krašiću bijaše svjestan svoje nevinosti i duboko uronjen u otajstvo Krista i Njegove Crkve pa je, vjeran nauku Evanđelja, proživljavao dane kušnje i patnje u stalnoj molitvi za one koje su ga mrzili, osudili i progonili.

Bl. A. Stepinac – svojemu narodu kompas za ravnanje

Papa Pio XII. nagradio je njegovo hrabro naviještanje i ispovijedanje katoličke vjere imenovavši ga kardinalom 12. siječnja 1953. Hrvatski sabor je 14. veljače 1992. osudio sudsku presudu Vrhovnoga suda NRH, koji je u Stepinčevu suđenju proveo odluku Komunističke partije, a papa Ivan Pavao II. proglasio ga je 3. listopada 1998. blaženim, potvrdio čistoću njegove savjesti, pohvalio njegov junački stav prema totalitarnoj ko-

Osvrćući se na presudu kojom je nepravedno osuđen 1946., nadbiskup je posvjedočio 31. srpnja 1952.: »Proglasili me zločincem. Ali, na Božjem sudu vidjet će se, da imena ratnih zločinaca drugačije glase, nego na 'narodnim sudovima'.«

munističkoj vlasti koja je skončala njegov život i proglasio ga ljudskome rodu »kompasom« za ravnanje. Reče:

»U osobi se novoga blaženika spaja, da se tako izrazim, cjelokupna tragedija koja je pogodila hrvatsko pučanstvo i Europu tijekom ovoga stoljeća obilježena trima velikim zlima: fašizmom, nacizmom i komunizmom. On je sada u nebeskoj slavi okružen svima onima koji su, kao i on, dobar boj bili, kaleći svoju vjeru u kušnjama i nevoljama. U njega danas s pouzdanjem upiremo svoj pogled ištući njegov zagovor.

Znakovite su u svezi s tim riječi što ih je novi blaženik izgovorio 1943. u vrijeme Drugoga svjetskog rata kada se Europa nalazila pritiješnjena nečuvenim nasiljem: 'Kakav poredak zastupa Katolička crkva, kad se danas cijeli svijet bori za novi poredak? Mi, osuđujući sve nepravde, sva ubijanja nevinih, sve paleže mirnih sela, sva zatiranja

sirotinjskih žuljeva... odgovaramo ovako: Crkva je za onaj poredak, koji je toliko star, koliko i deset zapovijedi Božjih. Mi smo za poredak, koji je napisan ne na raspadljivom papiru, nego u savjesti ljudskoj prstom Boga živoga' (*Propovijedi, govori, poruke*, Zagreb, 1996., str. 179.-180.).

'Oče, proslavi ime svoje!' (Iv 12, 24. 28). Svojim ljudskim i duhovnim životnim putem blaženi Alojzije Stepinac svojemu narodu pruža svojevrsni kompas da bi se znao orijentirati. Evo glavnih točaka: vjera u Boga, poštivanje čovjeka, ljubav prema svima sve do praštanja, jedinstvo s Crkvom kojoj je na čelu Petrov nasljednik. Dobro je znao da se ne može popuštati kad je u pitanju istina, jer istina nije roba kojom se može trgovati. Zbog toga mu je bilo draže prihvatiti patnju nego li izdati svoju savjest i iznevjeriti obećanje dano Kristu i Crkvi. Nije bio sam u tomu hrabrom svjedočenju. Uza nj su bile i druge odvažne osobe, koje su, da bi sačuvale jedinstvo Crkve i branile njezinu slobodu, prihvatile da zajedno s njim plate teški danak tamnice, zlostavljanja, pa čak i krvi. Danas se tome mnoštvu nesebičnih duša – biskupima, svećenicima, redovnicima, redovnicama, vjernicima svjetovnjacima – divimo i zahvaljujemo im. Slušamo njihov snažni poziv na praštanje i pomirbu. Oprostiti i pomiriti se znači očistiti sjećanje od mržnje, zavade, želje za osvetom, znači priznati bratom čak i onoga koji nam je nanio zlo, znači ne dopustiti da nas pobijedi zlo, nego zlo svladavati dobrim« (usp. Rim 12, 21; »Govor u Mariji Bistrici«, *u:* IVAN PAVAO II., *Bit ćete mi svjedoci*, Zagreb, 1998., str. 18.-19.).

Molitvena zajednica blaženog Alojzija Stepinca

Već sedmu godinu u Zagrebu djeluje Molitvena zajednica blaženoga Alojzija Stepinca. To je skupina katoličkih vjernika koja nastoji živjeti evanđelje nadahnuta primjerom bl. Alojzija Stepinca. Do sada se u zajednicu uključilo oko 5000 molitelja. Ta naša braća i sestre nastoje molitvom, praćenom savjesnim kršćanskim životom, pridonijeti vlastitoj osobnoj duhovnoj formaciji, a time i duhovnoj i moralnoj obnovi Crkve u Hrvata i samoga hrvatskoga naroda, na temeljima četrnaestostoljetne katoličke baštine.

Tko može postati članom i što čini član Molitvene zajednice bl. Alojzija Stepinca?

Svaki se kršćanin može uključiti u Molitvenu zajednicu blaženog Alojzija Stepinca, koja promiče molitveni život, duhovne vrijednosti, i širi Kristovu ljubav u svim područjima javnoga života, kako je to činio i bl. Alojzije.

- Prijavnica se može naručiti na sljedećoj adresi:
  Zajednica štovatelja BLAŽENOG ALOJZIJA STEPINCA
  10 000 Zagreb, Kaptol 31, Tel. (01) 4894 879

Molitva u čast blaženoga Alojzija Stepinca, biskupa i mučenika

Gospodine, Bože naš,
Ti si blaženom Alojziju Stepincu dao milost
čvrsto vjerovati u Isusa Krista
i spremnost trpjeti za njega sve do mučeničke smrti.
Pomozi nam slijediti njegov primjer i njegov nauk
da bismo ljubili Krista kako ga je on ljubio
i služili Crkvi kako joj je on služio
sve do darivanja vlastitoga života za nju.
Njegova živa vjera u Isusa Krista
i postojana ljubav prema Crkvi
neka nas učvrste u borbama života
na putu vječnoga spasenja.
Po njegovu zagovoru udijeli milost
svoga blagoslova našim biskupima,
svećenicima, redovnicima i redovnicama,
svećeničkim i redovničkim pripravnicima,
našim obiteljima da budu čvrste u vjeri
i blagoslovljene
novim i brojnijim životima.
Budi utjeha svim starijim osobama te pomoć
bolesnicima i patnicima.
Očeve i majke, djecu i mlade
očuvaj od unutarnjih i vanjskih pogibelji duše i tijela. Udijeli milost svećeničkih i redovničkih zvanja našoj župi, našoj biskupiji i Crkvi u Hrvata.
(Po njegovu zagovoru udijeli mi milost ...)
Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.
Nakon toga izmoli: Oče naš, Zdravo, Marijo, Slava Ocu, sa zazivom:
Blaženi Alojzije Stepinče, moli za nas!

Svaki štovatelj blaženog Alojzija Stepinca uključen u ovu molitvenu zajednicu moli:

- za čast i proslavu Isusa Krista i Katoličke crkve,
- za čvrstoću osobne vjere i vjernosti Isusu Kristu i Crkvi,
- za svoje osobne nakane i potrebe,
- za domovinu Hrvatsku i svakoga čovjeka,
- za očitovanje i potvrdu svetosti bl. Alojzija Stepinca u postupku njegove kauze za proglašenje svetim.

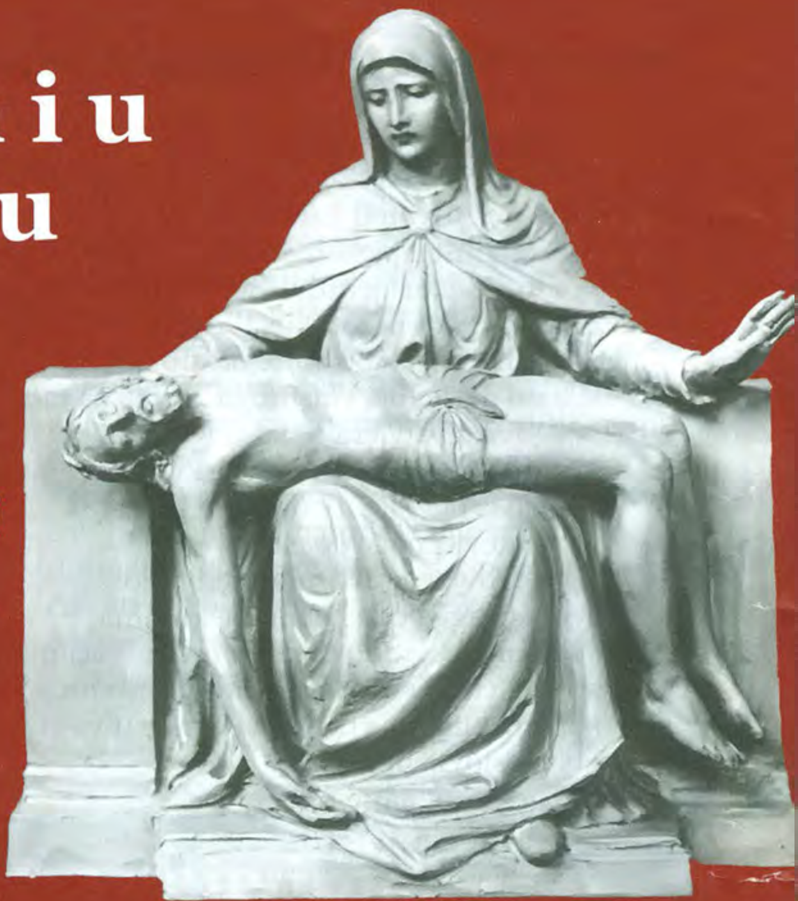
Uz molitvu svaki štovatelj bl. Alojzija Stepinca uključen u ovu molitvenu zajednicu svojim radom nastoji:

- savjesno obavljati svoje svakodnevne obveze,
- svjedočiti kršćanske istine u osobnome i javnome životu,
- surađivati s Postulaturom u promicanju blaženikova glasa svetosti,
- sudjelovati svakoga 10. dana u mjesecu u slavlju sv. mise ili na molitvenom sastanku,
- darom i žrtvom pridonositi uspješnu dovršetku postupka za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca.

S vjerom u općinstvo svetih, za svoje potrebe i potrebe braće ljudi, osobito za ozdravljenje bolesnih i obraćenje nevjernika, moli zagovor bl. Alojzija Stepinca, biskupa i mučenika s nakanom što skorijeg njegova proglašenja svetim.

Pod zaštitom i u nasljedovanju Majke Božje

Papa Benedikt XVI. zaključio je u petak 11. lipnja 2010. proslavu Svećeničke godine kojom se htjelo zahvaliti najprije Bogu za dar »koji nosimo u glinenim posudama« i po čemu iznova »on po svoj našoj slabosti svoju ljubav u svijetu čini konkretnom«. Stoga čitateljima »Glasnika« predočujemo još nekoliko misli bl. Alojzija Stepinca o svećeništvu.

Da bi mogao pospješiti duh molitve i žrtve na svim područjima života svoje nadbiskupije i probuditi dobar svećenički duh, dao je i druge smjernice. Naime, često je preporučivao obavljanje pobožnosti u čast Majke Božje. U okružnici svećenicima i vjernicima godine 1943. napisao je poticaj za pobožnosti prvih subota Majci Božjoj za svećenički podmladak i svećenike: »U našoj Zagrebačkoj nadbiskupiji neka se svećenički dan obavlja svake prve subote u mjesecu. Subota je dan Marijin, a Marija je dala svijetu Isusa, po kojemu su nam došle milosti otkupljenja i posvećenja. Marija je posrednica svih milosti, zato je najbolje da njoj izručimo i brigu za svećenički podmladak i posvećenje službenika njezinog Sina (...). Želim da se te molitve često mole u Marijinim svetištima, napose prigodom proštenja, a i misionari neka ih šire među narod, tako da naši vjernici spoznaju, da je i njihova dužnost i da je plemenito djelo moliti se i žrtvovati za duhovne pastire.«

Potom je odredio i tekst molitve Majci Božjoj na tu nakanu: »O sveta Majko Božja i premila Majko naša, Ti kraljice apostola, Ti pomoćnice kršćana. Tvojem se materinskom milosrđu utječemo, da nam od Boga isprosiš mnogo svetih svećenika. Ti sve možeš kod božanskog Sina Svoga, našega Velikog Svećenika, koji je sebe sama žrtvovao na drvu križa, za otkup i spasenje svijeta i još se žrtvuje svaki dan na našim oltarima. Uslišaj molbu naroda svoga, koji Te ljubi i štuje od davnine kao svoju kraljicu, odvjetnicu i majku. Zagovaraj nas kod predragoga Srca Isusova, da nam se smiluje i da nam dade mnogo svetih duhovnih pastira. Budi u pomoći svim svećenicima i blagoslovi ih u svetom radu za spasenje i posvećenje naših duša. Amen.«[1]

Ne samo da je pod Marijinu zaštitu i u njezin bogomajčinski zagovor položio oživljavanje svećeničkih i redovničkih zvanja, već je u nj uključio sveukupni svećenički život i uspješnost njegova pastoralnog rada. Bio je, naime, svjestan da pobožnosti u njezinu čast donose neosporne duhovne milosti. Obrazložio je to ovim riječima: »Dok u čovjeku srce kuca, znak je da još živi. Isto je

[1] *Okružnica – Molitve prikazanja za svećeničke subote*, br. 2400/5. ožujka 1943., *Katolički list*, 94. (1943.), br. 10., str. 110.

Mladomisnička misnica bl. Alojzija Stepinca

Ne samo da je pod Marijinu zaštitu i u njezin bogomajčinski zagovor položio oživljavanje svećeničkih i redovničkih zvanja, već je u nj uključio sveukupni svećenički život i uspješnost njegova pastoralnog rada. Bio je, naime, svjestan da pobožnosti u njezinu čast donose neosporne duhovne milosti. Obrazložio je to ovim riječima: »Dok u čovjeku srce kuca, znak je da još živi. Isto je tako u čovjeku, dok se spominje Djevice Marije, znak da još živi duhovnim životom.«

tako u čovjeku, dok se spominje Djevice Marije, znak da još živi duhovnim životom.«[2]

Veselilo ga je što među svećenstvo »sve više prodire duh Gospin«.[3] Tom sviješću zauzeo se i pozvao svoje svećenike da budu prenositelji Marijine slave jer će ona, kao što bijaše spremna surađivati na Božjem planu čovjekova otkupljenja, biti na pomoć glede njegova posvećenja. Rukovodio se mišlju da »svuda procvate svetost, gdje se dođe u dodir s Marijom, Majkom Božjom«.[4] Zato je preporučivao svećenicima da šire među ljudima marijanske pobožnosti bilo privatne bilo zajedničke po obiteljima ili u crkvi. Njegova je misao bila da po marijanskim pobožnostima svećenici postižu kako osobno posvećenje tako i duhovno usavršavanje povjerenih im duša.

Budući da bijaše čovjek velike nade, i u ovom svom pothvatu nije ostao razočaran. Osobno je iskusio zaštitu Majke Božje i to je posvjedočio ovim riječima: »Bog mi je dao milost da od svoje mladosti nikada nisam zapustio pobožnost Blaženoj Djevici.«[5]

Svećenička vjernost

Nadbiskup Stepinac je često poticao i hrabrio svećenike na osobnu i na zajedničku molitvu s vjernicima.

Budući da je živio s njima, u ozračju i prilikama gdje su Kristovi svećenici, vjerni svojim biskupima i svom svećeničkom pozivu, bivali često nepravedno ozloglašava-

Po Mariji k Isusu!

† Alojzij nadbiskup

Ljubav prema Majci Božjoj i svoje pouzdanje i njezin moćni zagovor bl. Alojzije želio je prenijeti na svoje vjernike riječima: »Po Mariji k Isusu!«

2 *Okružnica – O štovanju Blažene Djevice Marije, Službeni vjesnik Nadbiskupije zagrebačke*, br. 1. (1944.), str. 6.

3 Usp. *Pismo vlč. Franji Kuhariću*, Krašić, 17. prosinca 1954., *Pisma*, str. 99.

4 *Sveci osobiti štovatelji Marijini*, Nadbiskupski duhovni stol u Zagrebu (uredio: BORIĆ, N.), Zagreb, 1959., str. 21.; »Bog je stavio u Marijine ruke svu cijenu našeg otkupljenja, da ono što je Krist zaslužio ona primijeni na duše kao nagradu svoje žrtve«, Marija posrednica milosti, Nadbiskupski duhovni stol u Zagrebu (uredio: BORIĆ, N.), Zagreb, 1961., str. 6.

5 VRANEKOVIĆ, J., *Dnevnik. Život u Krašiću zasužnjenog nadbiskupa i kardinala Alojzija Stepinca*, knjiga I., str. 110.

ni i proganjani, savjetovao im je da njeguju duh opraštanja. Dapače, poticao ih je na ono što je i sam radio: na molitvu za svoje neprijatelje. Čini mi se da je najkorisnijom i najprije uslišanom poimao molitvu za neprijatelje Crkve.

Ovim je riječima godine 1953. na takvu molitvu potaknuo župnika koga su neprijatelji Crkve mučili i silom odveli iz župe: »Ja Vam čestitam da je i Vas Spasitelj pronašao dostojnim da pretrpite nešto za Njegovo sveto Ime. Neprijatelj će proći, a Isus će ostati, a već Vam sada dovikuje što je rekao u Evanđelju: 'Radujte se i kličite, jer je velika vaša plaća na nebesima' (usp. Mt 5, 12). U najtežoj muci molio je Isus za svoje mučitelje i one, koji su Mu se rugali: 'Oče, oprosti im jer ne znaju što čine!' (Lk 23, 34). Mi ne bismo bili dostojni učenici našeg Učitelja, kad ga ne bismo nasljedovali i u ljubavi prema neprijateljima. Njima je vodič i lozinka mržnja. Nama mora biti ljubav, koja ostaje i preko Groba, kad nema više mjesta vjeri i ufanju, jer ćemo biti u posjedu Onoga, koga sad vjerom i ufanjem tražimo.«[6]

Takvim mislima nadahnuo je svećenike i u pismu koje je 6. ožujka 1956. uputio vlč. Vinku Komeričkom, župniku u Pregradi: »U ovim patnjama nikad ne zaboravimo ljubav prema našim progoniteljima, već dragovoljno molimo za njih.«[7]

Njima ih je ohrabrio i u pismu napisanom 12. siječnja 1960. vlč. Živku Mihelčiću, župniku u Barilovićkom Cerovcu: »Brižljivo pazite da Vas ne zahvati mržnja prema neprijateljima, protiv onih koji Vas progone, već se uvijek vladajte prema načelu Kristovom: 'Molite za one koji vas progone'.«[8]

Ivan Nepomuk Jemeršić – Svećeništvo utrošeno za dobrobit naroda

Ivan Nepomuk Jemeršić rođen je 17. travnja 1864. u Jezeru, župa Veliko Trgovišće. Za svećenika je zaređen 24. srpnja 1887. i odmah poslan za kapelana u Grubišno Polje. Bio je revan i predan svome pozivu, vrstan propovjednik, načitan, a uz hrvatski jezik dobro je govorio češki, njemački i mađarski jezik, što je odgovaralo mnogonacionalnim stanovnicima grubišnopoljskoga kraja. Iako se ban Khuen Hedervari protivio njegovu imenovanju za župnika u Grubišnom Polju, on je 23. lipnja 1891. prisegnuo kao grubišnopoljski župnik, a potom je bio dekan Garešničkoga dekanata te počasni kanonik Prvostolnoga kaptola zagrebačkog.

Jemeršić je bio revan svećenik, požrtvovan vjeroučitelj mladih, a postao je vjerski i politički vođa čitavoga kraja te izabrani zastupnik u Hrvatskom saboru. Bio je vješt govornik te

Svećenik Ivan Nepomuk Jemeršić, župnik u Kaniškoj Ivi

S pravom se može reći da je Jemeršić vjerski i gospodarski preporodio župu Grubišno Polje, ali je kao uzoran pastir, idealan svećenik, pjesnička duša mnogo propatio za Boga i svoju Hrvatsku. Bio je vješt govornik te rado slušan propovjednik. Širio je štovanje Blažene Djevice Marije i razvio proštenje Imena Marijina za župe čitave okolice.

[6] *Pismo Josipu Gjuranu*, Krašić, 19. rujna 1953., *Pisma*, str. 24.
[7] CP, sv. XIII., str. 371.
[8] CP, sv. XIV., str. 802.

rado slušan propovjednik. Napisao je 13 različitih knjižica. Bio je načelan i dosljedan. Širio je štovanje Blažene Djevice Marije i razvio proštenje Imena Marijina za župe čitave okolice.

S pravom se može reći da je Jemeršić vjerski i gospodarski preporodio župu Grubišno Polje, ali je kao uzoran pastir, idealan svećenik, pjesnička duša mnogo propatio za Boga i svoju Hrvatsku.

Umro je 7. prosinca 1938. i pokopan je na župnom groblju.

Dr. Stjepan Kožul donio je u knjizi *Svećenici Bjelovarskoga kraja* (sv. 4., Zagreb 2007.) dvije autobiografske bilješke samoga Jemeršića, koje pokazuju vjerodostojnost svećeničkoga poslanja koje kroz navještaj evanđelja pridonosi boljitku vlastitoga, hrvatskoga, naroda.

Zbog rodoljubnoga rada bio je osuđen i zatvoren šest mjeseci. Čameći u zatvoru zapisao je: »A tebe, Hrvatsko moja, najtoplije molim, da moliš Svevišnjeg Boga neka mi oprosti, ako sam gdje pogriješio iz žarke ljubavi spram Tebe i ako Te nisam znao poštivati, požrtvovno braniti Tebe i Tvoj dragi hrvatski narod. U Tebi, Hrvatsko moja, želim naći svoj grob, a u njemu neka mi bdije anđeo domovine moje, anđeo moje ljubavi i anđeo vječnoga života. U rukama svojim neka drže najvjerniju pratnju žića moga: križ, trnje i hrvatsku trobojnicu s natpisom: Vjerovao je u uskrsnuće mrtvih, borio se i umro za uskrsnuće Hrvatske« (Kožul, str. 89.).

Njegovo rodoljublje i svećeništvo utrošeno za dobrobit naroda kojemu je bio poslan potvrdio je riječima teksta koji je pripremio da bude urezan na njegov nadgrobni spomenik: »Pitaš koga drži smrt sapeta u tamnici crnoj? Tu čeka oslobođenje na glas trublje sudnjeg dana dugogodišnji pastir stada župe grubišnopoljske: Ivan Nepomuk Jemeršić. Prah i ništa. Sunce života moga zapada za gore vječnosti, gdje molim Boga da dade Hrvatskoj mojoj doživjeti sretnije dane. Rođen je 17. travnja 1864. Umro … Pokoj mu vječni!«

Nažalost, tekst su izmijenili poslije njegove smrti u jednom dijelu, pa slovi: »… gdje molim Boga za sretne dane drage domovine.«

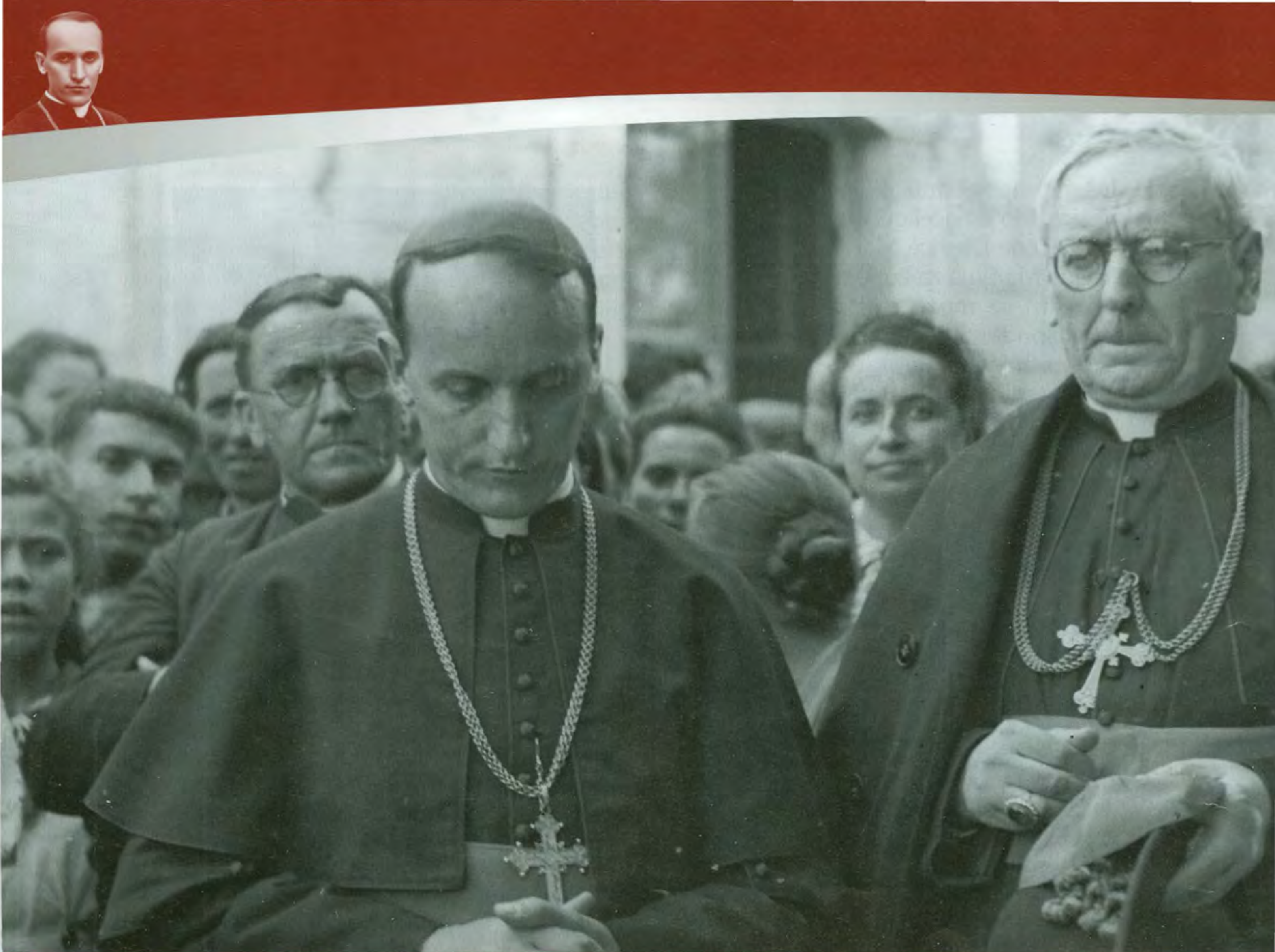
Nikada Jemeršić ne bi pristao da se ne spomene Hrvatska. Možda bi i danas tugovao živeći s ljudima koji tu Hrvatsku ne vole nadnaravnom ljubavlju.

Svećenik Ivan Nepomuk Jemeršić dao je oslikati župnu crkvu u Kaniškoj Ivi s motivima nadnaravne i naravne ljubavi prema hrvatskom narodu i domovini

Trobojnicom i grbom uz koje je prianjao srcem svećenik Ivan Nepomuk Jemeršić dao je oslikati i župnu crkvu u Kaniškoj Ivi

U nizu euharistijskih kongresa, kojima je blaženi Alojzije Stepinac nastojao pokrenuti sveopću moralnu i vjersku obnovu u Zagrebačkoj nadbiskupiji i u cijelom hrvatskom narodu, bijaše proslavljen i Euharistijski kongres u Starom Gradu na Hvaru 17. i 18. kolovoza 1940.
Napominjemo da cijeli prikaz pripreme i proslave ovoga kongresa, potom bibliografiju i slikovne zapise čitatelji mogu pronaći u knjizi »Euharistijska evangelizacija nadbiskupa Alojzija Stepinca«, Zagreb, 2006., str. 411. – 440.

Stari Grad na Hvaru, 17. i 18. kolovoza 1940. (1)

Vjera snažnija od prijetnji

Piše: J. Batelja

U nedjelju 18. kolovoza 1940. održan je u Starom Gradu na otoku Hvaru euharistijski kongres za cijelu Hvarsko-bračku-višku biskupiju. Ovaj se kongres trebao održati i ranije, ali je uslijed raznih poteškoća nekoliko puta bio odgađan. Međutim, ovo sadašnje njegovo održanje uspjelo je potpuno. To je bio, ne samo za Stari Grad, nego za cijeli otok Hvar i za cijelu biskupiju, dan pobožnosti i javnog i neustrašivog ispovijedanja katoličke vjere i nauka, tako da su mnoge pretpostavke i priče o udaljavanju puka naše »škojarske« biskupije od pradjedovske vjere i tradicija, očevidno opovrgnute.

Vjera snažnija od prijetnji bezbožaca

Protivnici vjere i kršćanskog nazora na svijet, koji su nažalost svoja opasna gnijezda

Nadbiskup Stepinac i mons. Miho Pušić, biskup hvarski, prigodom riječi dobrodošlice na Euharistijski kongres u Stari Grad na Hvaru, 18. kolovoza 1940.

Redovnički i biskupijski svećenici prate nadbiskupa Stepinca k oltaru pripremljenom za završne svečanosti Euharistijskog kongresa u Starom Gradu, 18. kolovoza 1940.

savili i u ovoj drevnoj katoličkoj sredini, pokušavali su omesti ovu proslavu euharistijskoga našeg Kralja, ali bez uspjeha.

Božji narod okupljen na tom slavlju svojim je pobožnim držanjem pokazao da komunistički propagatori još uvijek nisu uspjeli zarobiti dušu hrvatskog naroda na ovom prostoru lijepe naše domovine, da on dublje osjeća svoje katoličke korijene i reagira baš afirmirajući katoličku vjeru, koja mu predstavlja najvišu duhovnu vrjednotu.

Crvena je družba doživjela poraz. Prijetnje koje su po selima ovih triju otoka širili komunistički agitatori, da je bolje neka narod ne ide na kongres jer će tamo biti krvi, ostale su bez uspjeha – deset tisuća vjernika pokazalo je i dokazalo da se takvih prijetnji ne boji i da komunistički propagatori ne mogu govoriti u ime siromašnih škojarskih seljaka i ribara.

Kongres je protekao u ugodnom svečanom raspoloženju, napose zato što je zagrebački nadbiskup dr. Stepinac obećao svoj dolazak.

PRIPREME ZA KONGRES

U okruženju mirnog i simpatičnog Hektorovićeva grada, tog nezatajenog Hrvata i katolika, velikog prijatelja puka, smještenom usred najljepših predjela otoka Hvara, gdje cvatu aloje, palme, naranče i bajami, mirišu vinogradi, a mirisom omamljuju kadulja, smilje i stovrsno Božje cvijeće, u toj vidljivoj ljepoti Božje stvaralačke dobrote sve je uređeno i pripremljeno za proslavu Onoga koji je sve to tako divno uresio. Tu će vjernička srca u ime cijele otočke Biskupije složno proslaviti svoga Kralja u svetoj Maloj Hostiji.

Biskup Josip Srebrenić, predsjednik Stalnog odbora za euharistijske kongrese u Jugoslaviji, potvrdio je Župnom uredu u Starom Gradu održavanje euharistijskog kongresa na njegovu području. Dapače, poslao mu je »knjižicu u kojoj se raspravlja o načinu priredbe Euh. kongresa, da se možete njome koristiti, te bi proslava Euh. Spasitelja u svakom pogledu što ljepše uspjela«.

Poticaji biskupa Pušića

Hvarski biskup mons. Miho Pušić skrenuo je pozornost Župnom uredu u Starome Gradu kako se 26. travnja 1939. odredilo održavanje biskupijskog euharistijskog kongresa u Starome Gradu u vrijeme »ljetnih mrakova ... kada je ribolov u punom jeku« zbog čega »mnogi (vjernici) radi ribolova ne bi mogli prisustvovati (kongresu)« te ga moli da »predloži zgodan dan za kongres, za konačnu odluku«.

Upozoravajući dušobrižnike i vjeroučitelje posebnom okružnicom na brigu o pri-

◎ *Nadbiskup Stepinac priprema se za euharistijsko slavlje na Euharistijskom kongresu u Starom Gradu, 18. kolovoza 1940.*

◎ *Nadbiskup Stepinac prati navj... Euharistijskom kongresu u St...*

pravnicima za svećeništvo za vrijeme ljetnih praznika, mons. Pušić nije propustio istaknuti da upozore vjernike i potaknu ih na sudjelovanje u pobožnostima i liturgijskim slavljima jer su povezana s osobitim povlasticama: »Neka se upozore vjernici da svi, koji dolaze na Euharistijski kongres, dobivaju potpuni oprost, a) pod običnim uvjetima, ako pohode bilo koju crkvu u mjestu kongresa i mole se po odluci Sv. Oca Pape, b) ako sudjeluju u svečanoj procesiji ispovijeđeni i pričešćeni, c) 7 godina i 7 četrdesetica ako nešto mole pred Svetootajstvom izloženim na oltaru, isto tako ako sudjeluju na kojem zborovanju prigodom kongresa, d) prigodom Euharistijskog kongresa udjeljuje se svečani Papinski blagoslov.«

Okružnicu je završio poticajem: »Molimo za uspjeh našeg Euharistijskog kongresa i kongresa Krista Kralja u Ljubljani.«

Pismom koje je uputio 31. srpnja 1940. svim dušobrižnicima u biskupiji pozvao je sve vjernike u biskupiji na sudjelovanje u svečanostima Euharistijskog kongresa u Starom Gradu te blagodatima duhovnih dobara kojima se tom prigodom mogu okoristiti. Doslovce je napisao sljedeće:

»Ove godine održat će se u našoj biskupiji Euharistijski kongres za cijelu biskupiju u Starom Gradu na Hvaru 18. kolovoza. Kongresu će osim potpisanoga prisustvovati i zagrebački nadbiskup, Hrvatski Metropolita Preuzvišeni Dr. Alojzije Stepinac. Pošto se ovakvom manifestacijom oživljuje pobožnost prema Euharistijskom Isusovom Srcu i javno posvjedočava vjera i sinovska odanost Božanskom Spasitelju, što je prevažno za današnje doba koje se sve više i kod nas odalečuje od Boga, to se stalno nadam da će se revnim nastojanjem mp. dušobrižnika iz svakog mjesta naše biskupije pridružiti lijepi broj hodočasnika.

U tu svrhu potrebito je da mp. dušobrižnici odmah sada, po primitku ove okružnice obznane vjernicima, i pozovu ih na što veće sudjelovanje i potaknu ih da svi često u svojim molitvama i sv. pričestima preporuče Gospodinu dobar duhovni uspjeh kongresa.

Radi toga određujem da se svake nedjelje i blagdana do kongresa pri popodnevnoj funkciji ili poslije župske sv. mise izmoli jedan Očenaš, Zdravu Mariju i Slava Ocu, a na dan kongresa neka se obavi u župama gdje bude svećenik, skupna ura klanjanja pred izloženim Svetootajstvom preko koje neka se izmoli krunica Presvetom Srcu Isusovu sa litanijama.

...šij Evanđelja na euharistijskom slavlju na ...m Gradu, 18. kolovoza 1940.

◎ Djevojke s krunom i janjetom, simbolima Isusa Krista u teoforičkoj procesiji na završetku Euharistijskog kongresa u Starom Gradu, 18. VIII. 1940.

Moli se mp. dušobrižnike da svim silama porade oko što većeg broja učesnika, posebno neka sudjeluju naša nabožna društva i ona Katoličke Akcije.

Svim mp. dušobrižnicima koji budu ostali u svojim župama toga dana (jer svi ne mogu poći) i zamjenjivali za taj dan odsutne dušobrižnike na kongresu, udjeljujem ovlast binacije, ali o čemu prethodno treba obavijestiti ovaj Ordinarijat.

Napominje se pak svim mp. dušobrižnicima neka najozbiljnije upozore vjernike da pristupaju bilo na kongresu bilo na drugim procesijama kao i u crkvi čedno odjeveni, i to: s rukavima barem do lakta, sa čarapama i prsima nerazgaljenim.«

Mons. Pušić je zamolio istoga dana i sve dekanatske urede u biskupiji »da se preč. dekani, dogovore sa svećenicima u dekanatu te se pobrinu za parobrode ili motore za učestvovanje u dijecezanskom Euharistijskom kongresu u Starom Gradu dneva 18. kolovoza ov. god. Preporuča se za stvar odmah zauzeti, da se izbjegne svakom neredu i konfuziji, te da i ovogodišnji dijecezanski kongres ne zaostane za prošlim koli brojem hodočasnika, toli duhovnom koristi.«

Hvarski je biskup prigodom Euharistijskog kongresa u Starom Gradu želio provesti nekoliko pastoralnih akcija za duhovni i moralni preporod svoje biskupije i povjerenih mu duša. To je u posebnom pismu svim dušobrižnicima i vjeroučiteljima, 13. kolovoza 1940., protumačio sljedećim riječima:

»Euharistički je kongres skupna javna manifestacija žive vjere i nepokolebljive odanosti vjernog naroda Bogu i božanskom Sinu Njegovome, našem preljubezljivom Otkupitelju. Ovi su svečani iskazi naše privrženosti i ljubavi svome Bogu potrebni osobito dan-danas, kada se Božji neprijatelji bezobzirno dižu proti samome Bogu i Njegovom Kristu. Ali to nije dosta. Treba da prigodom ovakvih kongresa vjernici stvore

◎

»Neka se upozore vjernici da svi, koji dolaze na Euharistijski kongres, dobivaju potpuni oprost, a) pod običnim uvjetima, ako pohode bilo koju crkvu u mjestu kongresa i mole se po odluci Sv. Oca Pape, b) ako sudjeluju u svečanoj procesiji ispovijeđeni i pričešćeni, c) 7 godina i 7 četrdesetica ako nešto mole pred Svetootajstvom izloženim na oltaru, isto tako ako sudjeluju na kojem zborovanju prigodom kongresa, d) prigodom Euharistijskog kongresa udjeljuje se svečani Papinski blagoslov.«

◎ *Nadbiskup Stepinac u pratnji dr. Franje Cvetana, svoga tajnika i otaca dominikanaca u Starom Gradu, prigodom Euharistijskog kongresa godine 1940.*

◎ *Djeca, mladići i djevojke te svi teoforičku procesiju na završe du, 18. kolovoza 1940.*

neke dobre praktične odluke kako će sve bolje Boga štovati i služiti (mu).

Kongresu u Starom Gradu stavili smo posebni zadatak: iskorjenuće psosti i kletve u našem narodu. Zato dostavlja se tom mp. Uredu 300 komada letaka i 20 komada proglasa proti psosti i kletvi. Neka svi mp. dušobrižnici pročitaju u crkvi taj letak i proglas i napomenu svojim vjernicima tu posebnu svrhu ovog euharistijskog kongresa te ih potaknu da poduzmu svi pravu križarsku vojnu proti psosti i kletvi, najprije u svojim kućama, pa u svojem mjestu. To je i jedna važna duhovna zadaća za naš hrvatski jubilej, kako sam izložio u jubilejskoj okružnici. Suviše neka se proglas odmah izloži vani na vidljivo mjesto, a letci porazdijele pojedinim obiteljima.

Na koncu određujem da se kroz čitavo vrijeme jubileja letak čita svake prve nedjelje u crkvi na svim poglavitim svetim misama, a mp. vjeroučitelji neka, kada se otvori škola i letak i proglas, pročitaju školskoj djeci i ponutkuju ih na sveti boj proti tim grdnim našim narodnim manama.«

◎

Zapaženo je bilo oduševljenje djece. Trčala su po hvarskim uzvisinama, brala mrču i zelenilo i plela vijence kako su već znala i umjela. Nije ih ovaj put trebalo moliti. Ona su i bez dopuštenja uzimala susjedove grede za uređenje i kićenje slavoluka kuda će prolaziti procesija s Presvetim, ali su ih nakon svečanosti vraćala na prvobitno mjesto. Na sve su se strane mogli vidjeti i pročitati kongresni proglasi i raspored kongresnih zbivanja, a pobožne pjesme, osobito one u čast Euharistijskom Kralju, odzvanjale su gradskim ulicama.

Uređenje, kićenje i veslo kućno ozračje

Nekoliko dana uoči kongresa osjećalo se kako se probudio zanos prošlih stoljeća, kad su se u miru i u vremenima bez moderne nervoze znale više puta ponavljati one divne zgode: svečano su bile iskićene i osvijetljene škune [brzi brodovi] na kojima su iz Italije dovožene moći svetih mučenika za starogradske crkve: sv. Reparete i sv. Fulgencija, kad je sav Stari Grad i dušom i tijelom slavio Boga.

I djeca i odrasli, osobito domaćice, pripravljali su potrebno za doček dragih gostiju. Osobitu su pomnju imali oko kićenja

...asti vjernika sačinjavali su veličanstvenu ... Euharistijskog kongresa u Starom Gra-

◎ *Nadbiskup Stepinac dolazi na euharistijsko slavlje kojim je proslavljen Euharistijski kongres u Starom Gradu na otoku Hvaru, 18. kolovoza 1940.*

kuća i ulica kuda će u pokaznici prolaziti Euharistijski Spasitelj.

Zapaženo je bilo oduševljenje djece. Trčala su po hvarskim uzvisinama, brala mrču i zelenilo i plela vijence kako su već znala i umjela. Nije ih ovaj put trebalo moliti. Ona su i bez dopuštenja uzimala susjedove grede za uređenje i kićenje slavoluka kuda će prolaziti procesija s Presvetim, ali su ih nakon svečanosti vraćala na prvobitno mjesto.

Neumorni članovi raznih odbora gospođa i gospode završili su svoja zasjedanja. Sve je bilo spremno. Na sve su se strane mogli vidjeti i pročitati kongresni proglasi i raspored kongresnih zbivanja, a pobožne pjesme, osobito one u čast Euharistijskom Kralju, odzvanjale su gradskim ulicama.

Trodnevna duhovna priprava

Trodnevne pobožnosti i nagovori sa svetom misom u župnoj crkvi sv. Stjepana bili su duhovna priprava za sam kongres. Propovijedao je konventualac o. Miroslav Koceić. Vjernici su u velikom broju dolazili na pobožnosti, ispovijedali se i pričešćivali.

Osim toga, Župni ured u Starome Gradu pozvao je sve javne ustanove i njihove djelatnike na doček zagrebačkog nadbiskupa i hrvatskog metropolita dr. Alojzija Stepinca.

Dolazak hrvatskog metropolita

Nadbiskup Stepinac je u subotu 17. kolovoza u poslijepodnevnim satima parobrodom krenuo iz Splita u Hvar. Pratili su ga mons. Miho Pušić, biskup hvarski, i gosp. Antun Hrličko, kotarski načelnik Hvarskog kotara, koji su iz Hvara pošli ususret hrvatskom metropolitu.

Na putu od Splita do Hvara mons. Stepinac bio je svečano dočekan i srdačno pozdravljen u Stomorskoj i Rogaču na otoku Šolti. Zvona su zvonila, kuće su bile okićene, a pristaništa bila puna svijeta koji je oduševljenim poklicima pozdravljao nadbiskupa Stepinca i iskazivao svoju sreću što mu makar i na prolasku mogu zasvjedočiti svoju privrženost Katoličkoj crkvi.

Kad se parobrod približio vezu i visoki se uzvanici pripremali za izlazak s broda, glazba je zasvirala, mužari zagruvali, nastalo je klicanje radosnih srdaca mnoštva svijeta koji bijaše pohrlio na doček najdražeg gosta.

Čim je sišao na tlo, pozdravili su ga okupljeni svećenici iz grada i okolice, kongresni

Stari Grad na Hvaru, grč. Pharos, kroz svu svoju povijest nije doživio tolike radosti kao prigodom Euharistijskog kongresa koji je u njemu proslavljen 17. i 18. kolovoza 1940.

odbor, svi općinski vijećnici, uprava organizacije HSS-a i razna hrvatska društva, školska djeca i mnoštvo naroda.

Tada je ispred svih istupio gradonačelnik dr. Antun Maroević, predsjednik priređivačkog odbora, i Nadbiskupu izrekao dobrodošlicu vrlo lijepim i oduševljenim govorom. Ponajprije se prisjetio važnih trenutaka iz povijesti Staroga Grada, povijesti koja je uvijek bila hrvatska i katolička, a potom naglasio kako je posebna radost Staroga Grada da se upravo on, hrvatski metropolit, udostojao počastiti ovom prigodom sam grad, otok i biskupiju.

Nadbiskup je zahvalio i snažnim riječima pohvalio katoličku tradiciju Starograđana, naglašavajući da se hrvatski narod ničega ne boji i da nema razloga strahovati za svoj opstanak dokle god ostane katolički. Pozvao je zatim okupljeno mnoštvo vjernika na čvrstoću u vjeri, na kršćanski ponos i katoličku smjelost, da vazda bude na braniku svetih prava katoličke Hrvatske protiv svih pa i crvenih neprijatelja.

Puk je oduševljeno pljeskao. Govore i oduševljenje naroda megafoni su prenosili u sve dijelove grada. Dvije su djevojčice Nadbiskupu predale bukete biranoga cvijeća.

Potom je oformljena povorka koja se uz svirku glazbe uputila gradom u župnu crkvu. Nakon molitve pred Svetootajstvenim Spasiteljem, mons. Pušić, domaći biskup, blagoslovio je okupljeni narod.

Svečana ponoćka

Navečer u 9 sati bilo je svečano otvaranje kongresa. Misno je slavlje predvodio o. Anđelko Posinković, provincijal dominikanaca. Propovijed je održao don Ivo Tadić. Nakon toga se narod ispovijedao i raznovrsnim pobožnostima slavio Euharistijskog Spasitelja.

Svečanu misu točno u ponoć slavio je o. dr. Sibe Budrović, dominikanac, a vrlo pobudnu prigodnu propovijed održao o. Klement Žic, franjevac.

Brojni su se vjernici pričestili.

GLAVNI DAN KONGRESNIH SVEČANOSTI

Dolazak sudionika

U rano nedjeljno jutro odjeknuli su gradom zvuci glazbe koja je prolazila gradom i svirajući budnicu navješćivala vjernicima svečani dan. U župnoj crkvi slavljene su

mise i dijeljena Sveta Pričest. Zapažena je nazočnost velikog broja muškaraca. Premda su župnici pričestili mnoge sudionike u svojim župnim crkvama, ipak su se mnogi vjernici željeli pričestiti baš u mjestu euharistijskih svečanosti. Stoga je broj od nekoliko tisuća podijeljenih pričesti jedan od dokaza uspješnosti kongresa.

Svečane povorke slijevale su se u grad sa svih strana. Dočekivali su ih građani, a glazba je svirala o svakom dočeku. Usidrilo se šest prepunih parobroda koji su došli iz Splita, Milne, Visa i Gornjeg Brača. Mnogi su prispjeli manjim motornim brodovima i čamcima. Svirale su četiri glazbe: iz Hvara, Postira, Milne i Bračkih Selaca. Jelšani, Vrbovljani, Pitovljani, Vrisničani, Svirčani, Vrbanjani i Doljani dolazili su, ukoliko nisu stigli u povorci, autobusima, koji su na toj liniji prometovali čitavo jutro. Narod iz susjednih sela i župa dolazio je predvođen svojim župnicima. Autobusi su neprestano iskrcavali putnike i odlazili po druge.

U 9 sati je starogradski park Vrba već bio ispunjen sudionicima kongresa.

Pontifikal pod vedrim nebom

Malo poslije 9 sati iz kuće gosp. Vrankovića na obali uputilo se svećenstvo i predstavnici redovnika prateći hrvatskog metropolita dr. Stepinca i hvarskog biskupa Pušića do oltara u parku.

Svi su nazočni zapazili vrlo lijepo i umjetnički izrađen oltar pripremljen za svetu misu. Nad oltarom su bili izrađeni simboli četiriju evanđelista, a sve je to izradio mještanin akademski slikar Bartul Petrić. Svi su zapazili i lijepo liturgijsko ruho. Starogradska župa je baš za kongres dala preurediti staro liturgijsko ruho, prenoseći zlatom izvezene motive na novu tkaninu i svilu: misnicu, dvije tunicele i veo, a nabavljena je i nova nebnica. To se ruho i danas rabi u najsvečanijim prigodama.

Točno u 9.30 pristupio je Nadbiskup oltaru i uz asistenciju prečasne gospode Nikole Plančića i Dominika Ljubića, umirovljenog svećenika rodom iz Staroga Grada, započeo misno slavlje. U svečanom ruhu bio je nazočan i mons. dr. Miho Pušić *sub mitra*.

Svi su nazočni osjetili da se kongresne svečanosti zbivaju u biskupiji već davno živog i stoljetnog liturgijskog pokreta. Osobito je to bilo dojmljivo dok su odjekivale riječi liturgijskih tekstova *Gloria* i *Credo* iz tisuća grla otočana i otočanki. Udio vjernika u liturgiji doživljen je ne samo kod svečanog pontifikala, nego i na završetku procesije, kad je spontani pjev *Divnoj dakle* do suza ganuo mnoge sudionike.

Oratorijski zbor stolne crkve iz Splita izveo je pod vodstvom gosp. Voltolinija Perosijevu *Misu*. No, ni glas naroda nije izostao. Dapače, doimalo se kao da je glas naroda nadvisio Perosija. Male razlike u završnim rečenicama *Gloriae* i *Creda* davale su u zajedničkom pjevanju raznih župa poseban ugođaj. Mnogobrojni vjernici, koji su u ruci držali knjižicu *Život s Crkvom*, bez poteškoća su pjevali liturgijske tekstove i aktivno se uključili u slavlje.

ZAHVALE

Od srca zahvaljujemo svim čitateljima Glasnika koji su nam proslijedili osobne sastavke ili članke već objavljene o bl. Alojziju Stepincu ili pak dokumente pronađene u pismohranama raznih ustanova, a sve sa željom da s njihovim sadržajem upoznamo širi krug Blaženikovih štovatelja.

Hvala vam što čitate i drugima omogućujete primati Glasnik 'Blaženi Alojzije Stepinac'. Ako na vrijeme podmirite svoje obveze prema Glasniku, on će moći redovito izlaziti i biti vjesnik Blaženikovih vrlina, kojima ga je Bog proslavio za dobro svoje Crkve i hrvatskoga naroda. Glasnik može svaki čitatelj i svjedok obogatiti svojim dopisom i uspomenama na kardinala Stepinca ili fotografijom iz njegova života. Ako ste bili dionikom koje svečanosti priređene u njegov spomen, izvijestite o tome putem Glasnika sve prijatelje i štovatelje kard. Stepinca.

»O jadna naša zastavo!«

Dana 25. studenoga 1953. u Krašiću zatočeni nadbiskup Stepinac opazio je, šećući po Drčevcu, svatove Josipa Mađeruha iz sela Hrženika, koji su u povorci sa zastavom išli u Oštrc po zaručnicu. Vidjevši je, Nadbiskup uzdahnu: »O jadna naša zastavo! Koliko mi srce puca od boli i žalosti, kad vidim na njoj taj prokleti znak. (petokraku)«

U nedjelju 26. srpnja 2010., na svetkovinu sv. Ane, u Biskupiji kod Knina, spominjući se četničkog zločina nad nedužnim hrvatskim stanovništvom istočne Like i jugozapadne Bosne u srpnju 1941. šibenski biskup Ante Ivas u propovijedi je posvjedočio:

»Kronika župe sv. Ante u Kninu i spisi arhiva biskupskog ordinarijata Banje Luke, i mnoga druga svjedočanstva svjedoče da je na današnji dan 1941. godine župnik župe Drvar vlč. Waldemar Maximilian Nestor došao sa svojim župljanima na hodočašće ovdje svetoj Ani na njezin blagdan, kako je to i prije bio običaj. Došli su moliti za svoje obitelji, za svoju djecu, za svoj narod, dakako oboružani jedino svojim krunicama kao svojim oružjem. Sutradan je bila nedjelja, pa da župljani koji su ostali u Drvaru ne bi bili bez mise, župnik je s hodočasnicima sjeo u 'Šipadov' vlak uskog kolosijeka... Na tromeđi Bosne, Dalmacije i Like, oko Trubara, vlak su zaustavili četnici... Pobunjenici su napali vlak, župnika izvukli iz vlaka i s njime skupinu hodočasnika, okrutno ih poubijali, a tijela im bacili u jamu Golubinjaču. Dakako, bez milosti, bez suda i ukopa, bez križa i spomena (...).

Istoga dana su u Bosanskom Grahovu i okolnim selima srpski ustanici (četnici i 'gerilski' komunisti) poubijali Hrvate. Župnika vlč. Jurja Gospodnetića četnici su zarobili i 10. kolovoza, nakon okrutnog mučenja, nabili na ražanj i pred njegovom majkom ga živoga ispekli. Slična sudbina zadesila je i vlč. Krešimira Barišića u Krnjeuši. Tako je tih dana i tjedana, po kratkom krvavom postupku, u prvom redu od organiziranih četnika Draže Mihajlovića i partizana komunista koji su se (povremeno) pridruživali, gotovo cijeli kraj istočne Like i jugozapadne Bosne, očišćen od svega nepravoslavnog puka, u cilju stvaranja tzv. 'homogene Srbije' u znaku kokarde, uz podršku i razumijevanje talijanskih fašističkih postrojbi. Nekakvom antifašizmu tada još nije bilo traga. (Gojko Polovina piše o tim događajima: '...ostaje činjenica da je u masi neboraca tog momenta u pljački i paljenju učestvovao i znatan broj boraca, od kojih su neki poslije toga bili sjajni ne samo partizanski borci nego politički i vojni rukovodioci, komandiri, komandanti. Nikad nisam niti hoću javno pomenuti njihova imena'. Svjedočenja, Prva godina ustanka u Lici, Beograd, 1988., str. 340. i 342.) I drugi brojni dokumenti otkrivaju cjelovitu istinu tih strašnih događaja...«

Već sutradan, 27. srpnja 2010., na sjećanje spomenutoga pokolja, u Srbu je otkriven obnovljeni spomenik **Vanje Radauša** na spomenuti lažni partizanski i

U kolovozu 1941., po kratkom krvavom postupku, u prvom redu od organiziranih četnika Draže Mihajlovića i partizana komunista koji su se (povremeno) pridruživali, gotovo cijeli kraj istočne Like i jugozapadne Bosne, očišćen je od svega nepravoslavnog puka, u cilju stvaranja tzv. 'homogene Srbije' u znaku kokarde. I to uz podršku i razumijevanje talijanskih fašističkih postrojbi. Nekakvom antifašizmu tada još nije bilo traga. Gojko Polovina piše o tim događajima: »...ostaje činjenica da je u masi neboraca tog momenta u pljački i paljenju učestvovao i znatan broj boraca, od kojih su neki poslije toga bili sjajni ne samo partizanski borci nego politički i vojni rukovodioci, komandiri, komandanti.«

KABINET
MARŠALA JUGOSLAVIJE
Br. 15.
17 maja 1945 godine

ŠEFU BRITANSKE VOJNE DELEGACIJE

Molimo Vas obavjestite feldmaršala g.Aleksandera,da je Maršal Tito primio njegovu depešu od 16 maja 1945 g. o predaji 200.000 Jugoslovena koji se nalaze u Austriji i o evakuaciji Vaših snaga sa ostrva Visa.

Maršal se slaže u potpunosti sa predlogom feldmaršala g.Aleksandera i izražava mu zahvalnost.

Napred pomenutih 200.000 preuzeće Štab III armije kome su izdate potrebne instrukcije.

Slobodni smo Vas umoliti,da nas obavjestite,gde bi se sastala komisija za prijem zarobljenika sa delegatima odredjenim od feldmaršala g.Aleksandera za primopredaju.

Primite izraze moga poštovanja

Po naredjenju Maršala
Generalmajor
/Ljub.Djurić/

General-major Ljub. Gjurić iz kabineta maršala Jugoslavije 17. svibnja 1945. potvrđuje obavijest engleskog feldmaršala Aleksandra o predaji 200.000 »Jugoslovena« koje je preuzeo Štab III. jugoslavenske armije

stvarni četnički »ustanak«. Obnovu spomenika organizirala je i većim dijelom financirala Vlada RH na inicijativu Srpskoga narodnoga vijeća. Na svečanosti su bili i predsjednik Republike Ivo Josipović, izaslanstvo Sabora i Vlade, predstavnici Saveza antifašističkih boraca Hrvatske. Tom prigodom je predsjednik Republike Ivo Josipović pohvalio sudionike pokolja iz godine 1941. i njihove preživjele simpatizere riječima: »Gledam vaša odličja iz Drugog svjetskog rata koja danas nosite i tako treba, s ponosom ih stavite (...). Neki od vas nose i kape partizanke. To su lijepe kape, one su poruke ljubavi i mira, poruke da više nikada ne bude zločina, genocida i rata.«

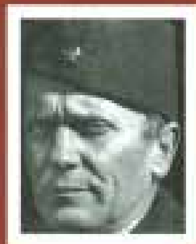
Zar doista predsjednik jedne suverene države, ako to jest, veliča kapu sa sotonskim crvenim pentagramom, koja je po Josipoviću »poruka ljubavi i mira«, a pod njom je, »u ime naroda«, u ime revolucije, u ime Staljina i crvene internacionale, u ime Tita i Partije, ubijeno više stotina tisuća nedužnih hrvatskih civila, žena i djece, počevši od Bleiburga do Domovinskog rata. Zar oboružani tim sotonskim crvenim pentagramima i kokardama, kao u Srbu 1941., nisu pedeset godina kasnije nosili na svojim kapama jugo-agresori na nedužni hrvatski narod godine 1991.?

Čini se da pojedini čimbenici hrvatskog javnog života žele vratiti stvarnost u povijesnu kolotečinu godine 1945. ili hrvatski na-

rod nema više snage oduprijeti se ideološkom nasilju komunističkog nasljeđa koje ga je sputavalo i gušilo punih 46 godina.

No, budući da je bl. Alojzije Stepinac u ono vrijeme shvatio svu pogubnost komunističke ideologije za hrvatski narod i čovječanstvo, cjelovitošću je svoje osobnosti i služenja postao jasan orijentir svome narodu pokazujući vrlo jasno zašto komunistički pentagram ne može biti njegova zvijezda vodilja, a zašto je »crvena zvijezda« simbol mržnje i bezboštva. U odgovoru Vrhovnoj upravi sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga u Zagrebu, 16. svibnja 1945., na pitanje jesu li dužne izvjesiti zastavu sa zvijezdom petokrakom nadbiskup Stepinac je istaknuo:

Maršal Jugoslavije ponosio se zvijezdom petokrakom koja je u komunističkoj diktaturi bila simbol mržnje protiv Boga i pod tim je ideološkim znakom ubijeno na stotine tisuća Hrvata koji nisu prihvatili vlast bezbožne ideologije i partije

»1. Prema sadanjem stanju stvari smatra se Hrvatska samostalnom federalnom jedinicom u Federativnoj Jugoslaviji. Već deset dana viju se po čitavom gradu hrvatske narodne zastave bez ikakvog drugog znaka. Budući da za to do sada nitko nije bio pozvan na odgovornost, znak je, da je to službena zastava Federalne Hrvatske.

Prema tome se od Vas protuzakonito traži izvješivanje zastave s crvenom zvijezdom.

2. Sadanje vlasti stalno naglašuju demokratsko načelo. Osnovno pak demokratsko načelo je, da se svuda i u svakoj stvari, gdje nema protivnih pozitivnih odredaba, poštuje lično uvjerenje pojedinaca.

Prema tome je skroz nedemokratski, ili bolje obično nasilje, svojstveno autoritativnim režimima, kada se Vama kao katoličkim redovnicama hoće narinuti zastava s crvenom zvijezdom.

Koliko je nama poznato, crvena zvijezda bila je simbol komunističke internacionale, koja je službeno dokinuta.

Prema tome se ne može zahtijevati od vas kao katoličkih redovnica, da u Federativnoj Hrvatskoj izvješavate zastave sa znakom komunističke internacionale.

Koliko je ovom Predsjedništvu Biskupskih konferencija poznato, crvena je zvijezda simbol organizirane borbe protiv Boga, što dokazuju milijuni organiziranih bezbožaca, podupiranih od državnih vlasti u nekim zemljama.

Jasno je prema tome, da ne možete stavljati na zastavu crvenu zvijezdu, ukoliko je ona znak organizirane borbe protiv Boga, pa niti uz cijenu života, to više, jer bi to bila velika sablazan i uvreda vjernicima, koji sačinjavaju ogromnu većinu pučanstva Hrvatske.

Toliko znanja i ravnanja radi dok službeno ne bude izdana odredba o zastavi Federalne Hrvatske s izjavom, da crvena zvijezda nije nikakav simbol bezbožničke ideologije.«

Bl. Stepinac je u školi vjere naučio, i nas opominje, »da se klanjamo samo Gospodinu Bogu svome, a ne führerima, duceima, sekretarima KP i drugim veličinama ovoga svijeta koje štovanje dužno Bogu hoće silom da prenesu na sebe«.

Zvijezda, to nebesko svjetlo iznad jaslica u Betlehemu, pokraj kojih je 1. studenoga 1930. u Rimu bl. Stepinac slavio svoju mladu misu, bilo je svjetlo u kojem je živio i borio se za slavu Kristovu, »Svjetlo svijeta«,[1] uzdajući se u riječi Evanđelja, »vidjet ćete slavu Gospodnju«,[2] kako je i napisao iz Krašića jednom svećeniku 13. kolovoza 1958.: »Budite, carissime,[3] i Vi i Vaša braća, puni pouzdanja u Krista Gospodina i vidjet ćete jednog dana sigurno gloriam Dei,[4] kad se raspline kao pljeva djavolska sila, koja danas sputava Crkvu.«[5]

Bio je osvjedočen u ono u što predsjednik Josipović ne može vjerovati kad krivotvorenu zvijezdu ljubavi falsificira u ideološki znak bezboštva i nasilja. Naime, da je »Zvi-

[1] Iv 8, 12.
[2] Iv 11, 40.
[3] Predragi.
[4] Slavu Božju.
[5] Ap, sv. XIII, str. 581.

jezda Jakovljeva ipak jača od crvene zvijezde.«[6]

Bl. Stepinac je u školi vjere naučio, i nas opominje, »da se klanjamo samo Gospodinu Bogu svome, a ne führerima, duceima, sekretarima KP i drugim veličinama ovoga svijeta koje štovanje dužno Bogu hoće silom da prenesu na sebe«.[7] Stoga je pisao jednom svećeniku: »Ne dao Bog, da se ikad pokoleba naš narod u svome vjerovanju, pa da mjesto Boga živoga pada na koljena od straha pred komunističkim idolima kao što su Marx, Lenjin, Staljin, koji su do jučer izgledali gorostasi i gospodari budućnosti svijeta, a sad su šaka praha koji ostaje kamo ga bace.«[8] Pa ni pred crvenom zvijezdom kao simbolom borbe protiv Boga i čovjeka.

Zvijezdom petokrakom ili njenom inačicom kokardom izvršena je agresija na hrvatski narod i prouzročene brojne žrtve u Domovinskom ratu

Bog je naš Otac. Blaženi Alojzije to je posvjedočio jednostavnim riječima u pismu s. Vilki Šimecki, milosrdnici: »Bog je Otac naš i kad drži šibu u ruci, a ne samo kad dijeli bombone svojih vremenitih dobara i, kako veli slično neka poslovica njemačka, 'Gott läβt wohl sinken, aber nicht ertrinken'.[9] Stoga i mi moramo svojim životom svjedočiti, pa i u ljubavi prema neprijatelju, da smo djeca Oca nebeskoga, jer, kako i apostol svjedoči: 'Bog je ljubav'.«[10]

Stoga je poticao na molitvu za progonitelje da im se »dobri Bog smiluje i otvori im oči, da vide propast u koju se strovaljuju đavolskom zlobom«,[11] za »jadnike koji ratuju pod crvenom zastavom«,[12] za »narod«, za onu »šačicu zavedenih i zaslijepljenih ljudi« da »nađu put k Bogu svome prije nego ih zadesi pravda Božja«.[13]

Kako je to dostojanstvena poruka i u potpunoj oprjeci glasovima iz Srba, čiju poruku Vladimir Matijanić prenosi riječima da »Drugi svjetski rat i dalje tinja u Hrvatskoj, samo što su sada između partizana i *domaćih izdajnika* jake policijske snage« (*Slobodna Dalmacija*, 28. srpnja 2010., str. 3.). Tko su to domaći izdajnici? Oni s 'crvenom zvijezdom' ili oni koji su bili i jesu žrtve bezbožnog progona i hrvatskoga zatiranja pod tim simbolom?

»O jadna naša zastavo!« – Nije li veličanje totalitarnog simbola partizanske zvijezde našlo svoj odjek i 30. kolovoza 2010. na Zoom festivalu u Rijeci, kad je tijekom performansa Janeza Janše »Življenje (v nastajanju)« osramoćena i škarama izrezana hrvatska trobojnica, znak hrvatske državnosti i ponosa? Opravdano se postavlja pitanje, bi li hrvatska zastava bila rezana da je umjesto hrvatskoga grba na njoj bio sotonski crveni pentagram ili kokarda? Ili je zamrla hrvatska državotvorna misao i nastala diktatura nasilja u ime lažne slobode i perverzije.

Pred tim mi je činjenicama još više žao što nam blaženi Stepinac nije napisao najavljenu knjigu *Križ i Petokraka*. Naime, 15. siječnja 1955. reče: »Sjećam se one tragične knjige *Kreuz und Hackenkreuz*.[14] Pa što vidimo? *Kreuz* je ostao, a *Hacken-kreuz* je ostao samo simbol tiranije, nečovještva, bestijalnosti i sve što najgorega može si čovjek zamisliti. I ovo će tako svršiti. Nekima je to teško čekati. Dugo im se čini to čekanje. Meni da Vam pravo velim ne. Bog ima svoje planove. Svijet je pun opačina, pa mu treba dulje da se liječi i opet progleda. Ako me Bog poživi, htio bih jednoga dana napisati knjigu: *Križ i Petokraka*. Još će ostati dosta dokumenta za to. Neće moći drugovi sve poništiti.«

6 Usp. *Pismo Egonu Josipu SCHEIBELU, isusovcu*, Krašić, 27. prosinca 1958., *Pisma*, str. 310.

7 *Pismo naslovljeno „Carissime!"*, Krašić, 10. V. 58., CP, sv. XIII., str. 562. – 563.

8 *Pismo naslovljeno „Carissime!"*, Krašić, 9. I. 60., CP, sv. XIV., str. 798.

9 »Bog doduše dopušta da tko tone, ali ne i da se utopi.«; *Pismo s. Vilki Šimecki*, Krašić, 29. IV. 57., *Pisma*, str. 230.

10 *Duhovna oporuka kardinala Stepinca*, Krašić, 28. svibnja 1957., *Pisma*, str. 245.; usp. *Pismo naslovljeno "Drage časne sestre!"*, Krašić, 25. IV. 52., CP, sv. XII., str. 162.

11 10. IV. 52.

12 19. VII. 54.

13 12. IX. 53.

14 Križ i kukasti križ

UMRO JE DR. AMIEL SHOMRONY, svjedok hrabre zaštite kojom je nadbiskup Stepinac branio i štitio Židove za vrijeme Drugoga svjetskoga rata

Vjerodostojni svjedok zanijekan od sunarodnjaka:

»Ne zaboravi one koji su nam željeli pomoći!«

Još 24. srpnja 2009. u Hatsevelet Hasharonu u Izraelu umro je dr. Amiel Shomrony. Pod imenom Emil Schwartz rođen je u Zagrebu 16. kolovoza 1917. Njegov otac dr. Milan Schwartz do 1914. bio je upravitelj bolnice u Zagrebu, a nakon 1917. šef oporavnog odjela u Zagrebu. Među njegovim pacijentima bio je i Slavko Kvaternik, koji je 1941. kao doglavnik oslobodio dr. Milana Schwartza i njegovu obitelj obveze stavljanja žute trake obveznog obilježja Židova u to vrijeme.

Tako je njegov sin Amiel, osobni tajnik dr. Miroslava Šalamona Freibergera, zagrebačkog nadrabina, mogao komunicirati i biti veza Bogoštovne židovske općine i nadbiskupa Alojzija Stepinca. Policijski ataše Hans Helm 21. svibnja 1943. izvješćuje svoju središnjicu da je Židov Milan Schwartz suradnik nadbiskupa Stepinca. Kada su Kvaternik otac i sin izgubili moć, obitelj Schwartz 28. lipnja 1943. bježi u Mađarsku, odakle je preko Rumunjske, Bugarske i Turske u rujnu 1944. stigla u tadašnju Palestinu.

Amiel Shomrony je u Izraelu do umirovljenja radio kao veterinar. Kao vjerodostojni svjedok pomoći i skrbi koju je nadbiskup Stepinac pružao židovskoj zajednici u Zagrebu za vrijeme progona uvjetovanoga njemačkom vlašću za vrijeme NDH, dr. Shomrony se godinama u Izraelu neumorno zauzimao za istinu o blaženom kardinalu.

Tu je istinu želio posvjedočiti i na političkom sudskom postupku koji je komunistička vlast inscenirala protiv nadbiskupa Stepinca godine 1946., ali je bio onemogućen znanjima tajne policije da ga jugoslavenska vlast ne će pustiti u zemlju ili će ga likvidirati.

Značajke Shomronyjeva svjedočenja su sljedeće: Nadbiskup Stepinac je materijalno (hrana, brašno, novac) pomagao židovskoj zajednici u Zagrebu.

Na zamolbu Židovske bogoštovne općine u Zagrebu omogućio je odlazak izvan granica NDH brojnoj židovskoj djeci i odraslima.

Zauzeo se i omogućio spašavanje staračkoga doma »Lavoslav Schwarz« u Zagrebu smjestivši štićenike i osoblje doma na nadbiskupskom imanju u Brezovici.

Javno je s propovjedaonice u zagrebačkoj katedrali osuđivao progone Židova i osudio paljenje – rušenje židovske sinagoge, »jer je svako mjesto gdje se Bogu moli – sveto«.

Na bankovnom računu Zagrebačke nadbiskupije dopustio je čuvanje imovine Židovske bogoštovne općine, koja je naslovniku zapisnički predana odmah u početku komunističke vladavine.

Predložio je nadrabinu Freibergeru i njegovoj obitelji smještaj u Nadbiskupskom dvoru za vrijeme pojedinih racija, što je nadrabin otklonio vjerujući da mu se ništa neće dogoditi.

Smještanjem u Nadbiskupski dvor spasio je biblioteku Židovske bogoštovne općine u Zagrebu koja je u svibnju 1945. vraćena naslovniku. Na žalost, njezinu su cjelovitost velikim dijelom osiromašili javnosti nepoznati ljudi, da nikada nisu opovrgli klevetu protiv nadbiskupa Stepinca.

Nadbiskup Stepinac se zauzimao za Židove i njihova prava izlažući vlastiti život smrtnoj pogibelji.

Zbog svega iznesenoga dr. Amiel Shomrony je tri puta u Yad Vashem uputio pismene prijedloge, popraćene obilnom dokumentacijom, da se postumno, »medaljom pravednika« za spašavanje stotina Židova, odlikuje nadbiskup Stepinac. Svakim tim pokušajem izvršavao je nalog nadrabina Freibergera: »Ne zaboravi one koji su nam željeli pomoći!«

Osim toga, dr. Shomrony sudjelovao je na brojnim znanstvenim skupovima i objavio in-

tervjue u kojima je neustrašivo i neumorno zastupao istinu o nadbiskupu Stepincu kao zaštitniku židovskog naroda. Značajno je za povijest i njegovo svjedočanstvo o suđenju bl. Stepincu: »Moguće će netko pitati gdje si ti bio, koji si iz prve ruke znao potankosti kardinala Stepinca i njegovu djelatnost kad su mu komunisti načinili onaj infamni proces. Pisao sam smjesta raznim prijateljima od kojih veći dio ne živi, da sam voljan doći i svjedočiti istinu o djelatnosti blagopokojnog kardinala Alojzija Stepinca. Svi, svi bez veze među njima, su me upozorili ili da mi neće dozvoliti doći pred sud kao svjedoku obrane ili još više da ću sebe lično ugroziti.

Kaže se da židovski narod ima dugo pamćenje i ne zaboravlja što im se u povijesti desilo. Točno, ali treba naglasiti da se sjećamo isto tako i naših zaštitnika kao i onih koji su pokušali nas uništiti.«

Dr. Shomrony je objavio knjige *My life and work in Israel* (Moj život i rad u Izraelu), *My roots* (Moji korijeni), a u strojopisu je ostavio scenski prikaz u pet slika pod naslovom: *Shomrony i Stepinac*. Djelo je strukturirano kao skup dijaloga od dolaska Himmlera u Zagreb, do trenutka kad je nadbiskup Stepinac napisao pismo poglavniku u kojem je zatražio oslobađanje rabina Freibergera.

Dr. Amiel Shomrony, osobni tajnik nadrabina Freibergera od godine 1943., u razgovoru s Nomi r. Štern, Rahelom r. Atijas, Mirjam r. Deutsch i Dinom r. Alt koje su godine 1942. kao djeca na molbu Židovske bogoštovne općine, a zauzimanjem nadbiskupa Stepinca, prebačene u Mađarsku, a zatim u Palestinu

UMRO KARDINAL ŠPIDLIK, štovatelj bl. Alojzija Stepinca

»Čuveni isusovac i revni služitelj evanđelja«

Zahvaljujemo mu za svjedočanstvo vjere i kršćanske solidarnosti s progonjenom Crkvom za vrijeme komunističke diktature u Jugoslaviji i s obespravljenim hrvatskim narodom, čiju je sudbinu to bolje razumio jer je i sâm živio u progonstvu.

U Rimu je 16. travnja u 90. godini života preminuo kardinal Tomaš Špidlik. Rodio se godine 1919. u Boškovicama u Moravskoj. U mladosti su ga najprije nacisti osudili na prisilni rad, a to su mu učinili i komunisti kad su došli na vlast. U isusovački novicijat stupio je 1940. godine, a 1942. je položio zavjete. Unatoč ratnome vremenu završio je filozofski i teološki studij te je postao profesor na Papinskom istočnom institutu i na sveučilištu Gregoriana.

Napisao je brojne knjige i znanstvene članke. Ivan Pavao II. uzdigao ga je 2003. godine na kardinalsku čast.

Benedikt XVI. je u brzojavu sućuti vrhovnome poglavaru Družbe Isusove ocu Adolfu Nicolasu kard. Špidlika opisao riječima da je bio »čuveni isusovac i revni služitelj evanđelja«.

Kardinal Špidlik bijaše jedan od teoloških suradnika u kanonskom postupku proglašenja blaženim kard. Stepinca. Zahvaljujemo mu za svjedočanstvo vjere i kršćanske solidarnosti s progonjenom Crkvom za vrijeme komunističke diktature u Jugoslaviji i s obespravljenim hrvatskim narodom, čiju je sudbinu to bolje razumio jer je i sâm živio u progonstvu.

UMRLA S. STELLA PRPIĆ, JULKA

»To srce bilo je predano policiji koja ga je tražila uz prijetnje«

Sestra Stella, Julka Prpić, rođena je 1. svibnja 1924. godine u mjestu Deževci kraj Požege, u obitelji s petero djece, koju su roditelji brižno odgajali u kršćanskom i rodoljubnom duhu. Nakon osnovne škole u rodnom mjestu polazila je Gimnaziju u Požegi s bratom koji je poginuo u Drugom svjetskom ratu.

U samostan sestara milosrdnica u Zagrebu ušla je 5. kolovoza 1943. godine. Usprkos teškim i nesigurnim prilikama nije se pokolebala, već je 14. kolovoza 1944. ušla u novicijat i obukla redovničko odijelo. Na Veliku Gospu, 15. kolovoza 1945. položila je prve zavjete, a doživotne 15. kolovoza 1948. godine.

Sestra Stella je neko vrijeme nakon zavjeta bila u Lužnici, a zatim je započela rad u laboratoriju Bolnice sestara milosrdnica u Vinogradskoj, gdje je uz ostale sestre učila posao laborantice. Tu je ostala do srpnja 1949., kad su i posljednje sestre, zbog nasilja komunističkih vlasti, morale napustiti tu svoju bolnicu. Krajem kolovoza iste godine odlazi s još nekoliko sestara u vojnu bolnicu u Petrovaradin. U Hrvatskoj nisu smjele djelovati, ali u Srbiji i Crnoj Gori jesu. Tu je radila nešto dulje od godinu dana, ali zbog teških prilika i bolesti vratila se u Zagreb i 1950. godine započela studij teologije na KBF-u i završila četiri semestra. Po želji poglavara prekinula je studij i nastavila rad u laboratoriju u bolnici u Klaićevoj. Godine 1956. upisala je Višu školu za zdravstvenog tehničara, laboratorijski smjer. Od 1958. godine radila je u Zajčevoj bolnici do svoga umirovljenja. Nakon toga djelovala je u više filijala Zagrebačke provincije. No, najznačajnije razdoblje njezina života zasigurno je Krašić, gdje je s velikom ljubavlju i poštovanjem bila na službi bolesnom, sada blaženom, kardinalu Alojziju Stepincu. S liječnicima je redovito odlazila u Krašić i obavljala sve potrebne laboratorijske poslove. Imala je veliku potporu i povjerenje pretpostavljenih na poslu. Tri puta je svjedočila na crkvenom sudištu u pripremi proglašenja blaženim kardinala Stepinca. Uz njena svjedočanstva da je bl. Alojzije Stepinac bio čovjek žive vjere i pouzdanja u Boga, ljubavi za Crkvu i brata čovjeka, bez obzira na vjeru i narodnost, o nasilju policije i stražara nad Blaženikom, posjetiteljima i samim liječnicima, za hrvatsku nacionalnu i crkvenu povijest donosimo njezino svjedočanstvo očitovano 9. veljače 1993.:

»Kad je kardinal Stepinac umro, za vrijeme obdukcije izvađeno mu je srce da bi se moglo pristupiti balzamiranju njegova tijela (...). Sjećam se da me je nadbiskup Šeper za-

GOSPIĆ

Tribina i predstavljanje trilogije *Blaženi Alojzije Stepinac – svjedok Evanđelja ljubavi*

U gospićkom je Kulturno-informativnom centru 7. svibnja održana redovita mjesečna tribina »Mladi petak«, koju organiziraju župa Navještenja BDM i Grad Gospić. O temi »Kardinal Stepinac u novijim crkvenim i partijskim dokumentima« govorio je mons. dr. Juraj Batelja, postulator kauze bl. Alojzija Stepinca, predstavljajući trilogiju *Blaženi Alojzije Stepinac, svjedok Evanđelja ljubavi*.

Predavač je naveo što je sve Stepinac učinio za Liku, a potom se osvrnuo na razne medijske laži o našem Blaženiku, istaknuvši i televizijsku emisiju »Otvoreno«, u kojoj su 10. veljače 2010., uz druge sugovornike nastupili akademik Petar Strčić i dr. Ivo Goldstein.

molio donijeti posudicu u koju je spremljeno srce kadinala Stepinca. Tu posudu odnijela sam u svoj samostan, kako bi se čuvala na sigurnom mjestu. Otprilike nakon dva tjedna nadbiskup Šeper je zatražio da mu vratim posudicu sa srcem kardinala Stepinca. Vjerojatno je to srce bilo predano policiji koja ga je tražila uz prijetnje (...). Nije isključeno da je tada i spaljeno.«

S. Stella umrla je 25. travnja 2010. u Zagrebu. Vjerujemo da sada u vječnosti uživa u društvu svetih i izabranih.

VOLOSKO

Stepinčevi dani

U Voloskom pokraj Opatije su od 7. do 10. svibnja 2010. održani Stepinčevi dani s mnoštvom događanja i susreta pojedinih župnih zajednica, prvopričesnika i krizmanika, skauta, a u nedjelju, 9. svibnja je dr. Juraj Batelja, promicatelj postupka za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca, blagoslovio novo svetohranište koje je predviđeno za kapelu novog pastoralnog centra »Bl. Alojzije Stepinac« u Gornjem Jelenju.

Prije blagoslova je o njegovoj svrsi i postavljanju svetohraništa govorila dr. sc. Jasna Gržinić. Povezujući Svećeničku godinu, uzoran svećenički život bl. Alojzija Stepinca i potrebu svećeničkih zvanja koja su plod euharistijske žrtve i molitve, dr. Gržinić je napomenula da su svećenici neprocjenjiv dar »ne samo za Crkvu, već i za samo čovječanstvo«.

CRNGROB

Spomen-mise za poslijeratne žrtve

Hrvatsko društvo Ljubljana, predsjednik Petar Antunović, Općina Škofja Loka – Komisija za evidentiranje i uređenje prikrivenih grobova, predsjednik Jože Peter Kranjc i Lari Lučić, predsjednik Odbora za istraživanje žrtava poraća pri Savezu hrvatskih društava u Sloveniji, organizirali su i ove godine održavanje spomen-mise za poslijeratne žrtve u Crngrobu, malom mjestu simboličnog imena u neposrednoj blizini Škofje Loke.

U nedjelju 16. svibnja 2010. u crkvi Marijina Uznesenja misu je predvodio starološki župnik i dekan dekanata Škofja Loka dr. Alojzije Snoj, a liturgijsko slavlje uveličao je i ovaj put Mješoviti pjevački zbor župe sv. Josipa iz Zagreba pod vodstvom dugogodišnjeg dirigenta prof. Josipa Škvorca i orguljašice prof. Sandre Petković.

Crkva Uznesenja Bl. Djevice Marije u Crngrobu

Natjecanje iz vjeronauka – vjeronaučna olimpijada učenika i učenica osnovnih i srednjih škola 2009./2010.

KUD »Zlatko Baloković« - mlađa folklorna skupina nastupa prigodom početka državnog natjecanja iz vjeronauka u Krapinskim Toplicama, 19. svibnja 2010.

Anita MATKOVIĆ

Na sjednici Državnoga povjerenstva za provedbu natjecanja iz vjeronauka osnovnih i srednjih škola, održanoj 30. rujna 2009., odobren je raniji prijedlog većine članova povjerenstva za temu Natjecanja iz vjeronauka u školskoj godini 2009./2010. Tema i građa Natjecanja iz vjeronauka - vjeronaučne olimpijade učenika i učenica osnovnih i srednjih škole nosila je naziv: "Kardinal Alojzije Stepinac - uzor svećenika", a tako su se, sve do državne završnice, tj. državnog natjecanja koje je održano na području Zagrebačke nadbiskupije u Krapinskim Toplicama, sjajno povezala dva velika aktualna događaja Crkve u 2010.: proteklog lipnja već proglašena Svećenička godina te 50. obljetnica smrti velikana hrvatske vjere, blaženoga kardinala Alojzija Stepinca. Na sjednici je prihvaćen i prijedlog Anite Matković, članice Državnog povjerenstva, da zamolbu za pisanje građe za natjecanje upute mons. dr. Jurju Batelji, postulatoru za kanonizaciju bl. Alojzija Stepinca, koji je velikodušno prihvatio ponudu.

Sva građa koju je autor pripremio za osnovnu i srednju školu nalazila se na mrežnoj stranici Maloga koncila: www.glas-koncila.hr/olimpijada-os, na mrežnoj stranici NKU-a HBK www.nku.hbk.hr i na mrežnoj stranici AZOO-a www.azoo.hr. Srednjoškolci su, uz osnovnu građu, imali i dodatak u vidu članaka, koji je također bio objavljen na navedenim mrežnim stranicama.

Nakon održanih (nad)biskupijskih prednatjecanja iz vjeronauka, najbolje vjeronaučne ekipe, od kojih je svaka imala po četiri člana, svoje snage i sposobnosti okušale su u znanju iz vjeronauka na državnome natjecanju - vjeronaučnoj olimpijadi - koja je od 19. do 21. svibnja održana u Krapinskim Toplicama, u hotelu »Aquae vivae« i tamošnjoj osnovnoj školi.

»Nije bitno pobijediti, već sudjelovati i družiti se s prijateljima«, govorili su vjeroučenici već na samom početku vjeronaučne olimpijade, no najbolje ekipe ipak su morale odnijeti pobjedu, a to su ove godine bile, treći put zaredom, Osnovna škola »Sućidar« iz Splita u sastavu: Luka Donadini, Mateja Gudelj, Andrea Vodanović i Josip Galić, pod vodstvom vjeroučitelja župnika Ivana Čotića te Srednja škola »Hvar« koju su vjerno zastupali Matea Ivandić, Nikica Karković, Anna Tomičić i Marija Vučetić, zajedno s vjeroučiteljem Goranom Pavelinom, odnosno župnikom Milijem Plenkovićem.

Drugo mjesto zauzeli su učenici OŠ Ivana Mažuranića, Obrovac Sinjski, i III. gimnazija iz Splita, dok su trećeplasirani bili OŠ »Kamešnica«, Otok, i III. gimnazija iz Zagreba.

Bogoslovski oktet iz Zagreba nastupa prigodom početka državnog natjecanja iz vjeronauka u Krapinskim Toplicama, 19. svibnja 2010.

DRIVENIK

Pravoslavna i muslimanska djeca u centru *Bl. Alojzije Stepinac*

Pastoralni centar *Bl. Alojzije Stepinac* u Driveniku bio je od 12. do 20. srpnja 2010. dom za 36 djece islamske i pravoslavne vjere iz Srebrenice.

Cijelo vrijeme na raspolaganju im bijaše deset volontera iz redova katoličkih skauta.

SLAVONSKI BROD

Predstavljanje trilogije *Blaženi Alojzije Stepinac – svjedok Evanđelja ljubavi*

U franjevačkoj crkvi Presvetog Trojstva u Slavonskom Brodu 10. lipnja održana je tribina i predstavljanje trilogije *Blaženi Alojzije Stepinac – svjedok Evanđelja ljubavi*. Knjigu su predstavili dr. Batelja kao autor i mr. Ivan Medved kao ravnatelj Državnog arhiva koji je bio i organizator predavanja.

Predstavljajući »najsvjetliji lik« Crkve u Hrvata kroz objavljene dokumente, dr. Batelja je iznio neke dosad mnogima nepoznate podatke i o sibinjskim žrtvama, o kojima se i danas malo govori, a bio je to strašan zločin koji su 19. veljače 1935. počinili žandari u Sibinju, G. Vrbi, Vrpolju, Oriovcu, St. Slatniku, Andrijevcima i drugdje.

Predstavljanju su nazočili i domaći gvardijan fra Sebastijan Golenić, koji je dirljivim riječima opisao svoj kratki susret s Blaženikom i fra Domagoj Šimunović, koji djeluje u slavonskobrodskom samostanu, a s još nekoliko bogoslova-franjevaca nosio je Blaženikov lijes do groba.

»Mogu nam oduzeti sve, ali duh nikada« (A. Stepinac)

ACCORDO DI RETE "STORIA E MEMORIA"

1° EDIZIONE CONCORSO NAZIONALE 2009/2010

"I GIUSTI, IL TOTALITARISMO E LA COSCIENZA EUROPEA. IL VALORE CIVILE DELLA MEMORIA"

Quiconque sauve une vie sauve l'univers tout entier

EUROPEAN PARLIAMENT

SECONDO PREMIO

"Possono rubarci tutto, l'anima mai"

(L. Stepinac 1958)

(Prof.sse Paola Campanini e Palac Smiljanka)

Classe V H – IV B – IV F

Del Liceo scientifico "G. Marconi" – Pesaro

La ricerca di gruppo ha portato ad un'accurata e completa raccolta di dati attraverso un'attenta ricognizione delle fonti. Le vicende dell'Arcivescovo di Zagabria, Luigi Stepinac, visto come un Giusto nella tormentata terra croata capace di opporsi ad ogni forma di violenza, fa emergere il valore della coscienza individuale come "trascendimento" al potere. Il video a corredo rivela un'elevata qualità e un'apprezzabile abbinamento tra immagini e commenti.

Bologna, 25 Maggio 2010

Rolando Dondarini
Presidente della Giuria esaminatrice

STORIA AI MEMO

ALMA MATER STUDIORUM UNIVERSITÀ DI BOLOGNA

Fermi

Diploma studentima Opće gimnazije »Guglielmo Marconi« za 2. mjesto na međunarodnom projektu »Pravednici, totalitarizam i europska svijest – društvene vrijednosti sjećanja« koji su obradili scenski rad o bl. Alojziju Stepincu

s. Maristella PALAC

U sklopu međunarodnog projekta *Pravednici, totalitarizam i europska svijest – društvene vrijednosti sjećanja*, kojemu je cilj upoznati mlade s totalitarizmima 20. stoljeća, u koja pripada i komunizam, učenici najveće opće gimnazije »Guglielmo Marconi« u gradu Pesaru u Italiji izabrali su bl. kardinala Alojzija Stepinca, svijetli lik Crkve u Hrvata, kao putokaz praštanja, pomirenja i slobode u tome vremenu.

Sa scenskim radom na temu uzetu iz jednoga pisma blaženog kardinala Alojzija Stepinca napisanog godine 1958. »Mogu nam oduzeti sve, ali duh nikada« i dokumentarnim filmom »Quo vadis, Europa?« dva razreda spomenute gimnazije osvojila su drugo mjesto na nacionalnom natjecanju. Njihova diploma sadrži ove pohvalne riječi:

Zajednički rad na istraživanju, popraćen pregledom izvornih dokumenata, rezultirao je brižnim i potpunim

Natjecatelji tijekom podjele nagrada na međunarodnom projektu »Pravednici, totalitarizam i europska svijest« održane u Bolonji 25. svibnja 2010. pred predstavnicima Europskog Parlamenta, profesorima Bolonjskog sveučilista, institucionalnim predstavnicima Poljske, Rumunjske, Svjetskog komiteta »Foresta dei Giusti«, l'Associazione »Tulip Project«, profesorima i studentima drugih škola iz različitih gradova Italije, Poljske, Rumunjske.

sakupljanjem podataka. Događanja oko zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca, promatranog kao Pravednika u mučeničkoj hrvatskoj zemlji, sposobnog suprotstaviti se svakom obliku nasilja, pokazala su vrijednote vlastite savjesti koja je sposobna »nadići« svaku moć. Popratni video uradak vrlo je kvalitetan, a kombinacija slika i komentara za svaku je pohvalu.

Program nagrađivanja održan je u Bolonji 25. svibnja 2010. pred predstavnicima Europskog parlamenta, profesorima Bolonjskog sveučilista, institucionalnim predstavnicima Poljske, Rumunjske, Svjetskog komiteta *Foresta dei Giusti*, l'Associazione *Tulip Project*, profesorima i studentima drugih škola iz različitih gradova Italije, Poljske, Rumunjske.

Sadržaj istraživačkog nagrađenog rada želio je dokazati da nikakva totalitarna moć, ma koliko lažna i nasilna bila, ne može uništiti savjest, čovjekovu dušu i njegovu mogućnost izbora za istinu i slobodu.

Studenti Opće gimnazije »Guglielmo Marconi«: Simone Marchetti, Chiara Janetti, Eleonora Braccioni, Gianluigi Mattei Gentili i Marco Burattini nagrađeni za 2. mjesto na međunarodnom projektu »Pravednici, totalitarizam i europska svijest – društvene vrijednosti sjećanja« koji su obradili scenski rad o bl. Alojziju Stepincu. Uz njih stoje voditeljice prof. s. Maristela Palac i prof. Paola Campanini te prof. Antonia Grasselli, glavna promicateljica nacionalnog natjecanja i odgovorna za nacionalni projekt »Storia e Memoria«, i prof. Rolando Dondarini, predsjednik komisije za ocjenjivanje

U sklopu Dana Majke Božje Bistričke, duhovne priprave za proslavu svetkovine 13. srpnja, održano je 27. lipnja 2010. predstavljanje dviju knjiga: »Blaženi Alojzije Stepinac i Marija Bistrica« autora dr. Jurja Batelje i »Dopustiš li životu da ti priđe...« vlč. Dragutina Bosnara.

Blaženi Alojzije Stepinac i Marija Bistrica

U sklopu Dana Majke Božje Bistričke, duhovne priprave za proslavu svetkovine 13. srpnja, održano je 27. lipnja 2010. predstavljanje dviju knjiga: »Blaženi Alojzije Stepinac i Marija Bistrica« dr. Jurja Batelje i »Dopustiš li životu da ti priđe...« vlč. Dragutina Bosnara.

Knjiga »Blaženi Alojzije Stepinac i Marija Bistrica« na 370 stranica donosi fotografije i informacije o odnosu bl. Stepinca prema bistričkom svetištu i njegove misli o pobožnosti prema Majci Božjoj. Kako je rekao autor u predstavljanju: » ... ova knjiga upotpunjuje trilogiju 'Blaženi Alojzije Stepinac – svjedok evanđelja ljubavi'«.

Dr. Batelja podsjeća da je Alojzije Stepinac bio propovjednik Bogorodičine slave, što je vidljivo iz njegovih brojnih propovijedi, od kojih je većina nastala u Lepoglavi i Krašiću. No, nadbiskup Stepinac bio je i predvoditelj Božjega naroda u hodočašću Majci Božjoj Bistričkoj. »Kao nadbiskup pješačio je s vjernicima grada Zagreba u Mariju Bistricu i to je držao primjerom ispovijesti vjere, a ne sportskim podvigom«, podsjeća dr. Batelja.

U spomen-knjizi o Stepinčevu odnosu prema svetištu Majke Božje Bistričke možemo pratiti duhovni i hodočasnički uspon ovoga odredišta Marijinih štovatelja, osobito nakon hodočašća koja je predvodio nadbiskup Stepinac. »Ova knjiga nije samo povijest, već graditelj i svjedok povijesti«, napomenuo je mons. Batelja u predstavljanju i podsjetio kako je Stepinac želio Mariju Bistricu učiniti središtem moralnog i duhovnog preporoda hrvatskoga naroda, tronom Kraljice Hrvata.

Knjiga »Blaženi Alojzije Stepinac i Marija Bistrica« ima osam poglavlja. Uz uvodne misli, donosi povijest Svetišta, podsjeća na zavjetna hodočašća grada Zagreba u Mariju Bistricu od 1934. do 1946. godine, govori o obnovi prošteništa prema ideji nadbiskupa Stepinca, o Mariji Bistrici kao mjestu duhovne i moralne obnove. Osobito je zanimljivo poglavlje o poratnom pustošenju svetišta za vrijeme komunističke vlasti, koja je rastjerivanjem hodočasnika i ometanjem hodočašća željela zatrti Mariju Bistricu.

U to je vrijeme učinjen odljev Gospina kipa koji je simbolički pohodio župe Nadbiskupije. Kad se nalazio u Zagrebačkoj prvostolnici kip je razbijen. U knjizi čitamo i Stepinčevo pismo o tom događaju u noći s 28. na 29. kolovoza 1946. godine. Objavljene su ovdje i misli iz njegovih poruka izrečenih u Mariji Bistrici. »Vjerujem da će i ova nova knjiga 'Blaženi Alojzije Stepinac i Marija Bistrica' pridonijeti pripravi za njegovo uzdignuće na čast oltara i uklopiti se u nju«, zaključio je mons. Batelja potičući ujedno vjernike na molitvu na tu nakanu. **(IKA)**

PREMINULA S. BONAVENTURA BAŠIĆ

Svjedok života i smrti našega Blaženika

U subotu 3. srpnja u samostanu Betlehem na Kraljevcu preminula je u 83. godini života i 55. godina redovništva s. M. Bonaventura (Ljubica) Bašić, službavka Malog Isusa Zagrebačke provincije.

Rođena je 26. veljače 1927. god. u mjestu Podgrađe, Galgovo, u župi Sv. Martin pod Okićem. U Družbu služavki Malog Isusa ušla je 1953. godine. Prve zavjete položila je 1955. godine, a doživotne 1961. u samostanu Antunovac.

S ljubavlju je vršila mnoge dužnosti. Nakon prvih zavjeta, prva je njezina filijala Krašić, u kojemu je proboravila od 16. 8. 1955. do 28. 3. 1960. uz blaženog kardinala Alojzija Stepinca. S. M. Bonaventura je zadnja sestra koja je bila živi svjedok života i smrti našega Blaženika. Bilo je to od njezinih prvih zavjeta do Kardinalove smrti. U godinama Kardinalova sužanjstva znala je kako u tome osjetljivom vremenu i u najtežim trenutcima pronalaziti izlaske iz bezizlaznih situacija.

Sestra Bonaventura bila je svjedok nesmiljenog progona u Krašiću zatočenoga kardinala Stepinca, njegove dobrote i onemogućavanja policije da ga itko može posjetiti.

Bijaše joj dobro poznata zgoda koju je župnik Vraneković zabilježio 2. siječnja 1958.: »Kao više puta, tako i danas Eminencija počastio siromaha Juru Raucha. Kad god ga vidi na cesti, ili ga kroz prozor pozove u kuću ili za njim pošalje časnu sestru i dade mu 100 ili 200 din te kutiju cigareta. Danas je taj siromah sâm došao u kuću pjevajući čestitku za Novu godinu. Eminencija to čuje u svojoj sobi, siđe dolje u kuhinju, dade mu 500 din, kutiju cigareta i sâm mu jednu veselo zapali. Siromah Jura samo se veselo smije tolikoj pažnji!«

Vrlo znakovit je događaj koji se zbio u nedjelju 7. rujna 1958. Blaženi Alojzije je toga dana propovijedao u crkvi nakon četiri mjeseca. Župnik svjedoči:

»Pred ranu sv. misu – upravo kad sam kretao na propovjedaonicu, dođe mi Ivan Penić da su kod Šimatića dvojica Nijemaca i žele do Eminencije. Kratko samo velim da će Eminencija imati poldanju sv. misu, pa ako mogu, neka dođu u crkvu. Oko ¼ 10 spremim pred kućom moped, da idem u Trg na Anđelsko proštenje. U to opazim dvojicu kako se prema dnu Krvavog brijega šuljaju i idu prema potoku. Opazim, kako i milicioner gleda prema njima. I pođe naprijed, kao da ih je zapazio – no, nije. – Oni se prebacili do potoka. Javim to Eminenciji da se ne iznenadi, ako ga u crkvi ili – tu na dvoru isti pohode – i uz to da bude na oprezu, da ne bi bila kakva podvala, kao osveta za posjet one dvojice koji su i knjigu izdali o putu do Kardinala. Ja odem, a ta dvojica došuljaju se uz živicu na mojoj livadi do vrta. Preskoče ogradu vrta, skoče tu na kup gnoja i kroz štalski otvor, kuda se đubre izbacuje, uniđu u štalu i tu čekaju. Za čas dođe u štalu s. Bonaventura. Začudi se i gotovo prestraši kad nađe tu dvojicu mladih ljudi. Snađe se, našali i pita ih kakvi su to trgovci ovdje u štali. Oni se, jasno, nisu razumjeli, nego počnu nešto govoriti, a ona je razumjela samo riječ kardinal Stepinac, i shvatila, da su to stranci. Dade im znak da čekaju. Pozove sestru Saleziju koja znade prilično njemački. Milicionera je nestalo sa donje strane kuće i ova dvojica preko dvorišta uniđu u podrum u kuću u ¾ 11 sati. Eminencija se baš sprema u crkvu. Mene nema kod kuće. Sestre neke moraju biti na poldanjici. Kuharica sprema objed. Stranaca nitko ne pozna tko su i što, pa je neuputno da ih se do svršetka Mise ostavi u kojoj sobi, a u crkvu nije imalo smisla da idu,

jer bi ih sa ceste opazili ili tkogod od civila izdao, makar nehotice, i tako su preko cijele poldanjice ostali u podrumu. Tu su nešto založili kroz to vrijeme.«

Sestra Bonaventura je veći dio života provela kao domaćica, brinući se za vrt, kuhinju, djecu te starije i nemoćne u filijalama i samostanima. Uz ostalo, ona je żapisala: »Za mene je veliki značaj mog života da prihvatim što mi Božja providnost dodijeli. Za mene je rad Pjesma nad pjesmama, jer sam s puno radosti prihvatila svaki rad, tj. posao radi Boga, da sa svojim radom slavim Boga svog i svega Stvorenog.«

Pokopana je na samoborskom groblju 5. srpnja u nazočnosti više svećenika i braće franjevaca, rodbine, redovnica i prijatelja. Sprovodne obrede i misu zadušnicu u crkvi sv. Anastazije predvodio je mons. dr. Juraj Batelja, postulator Kauze za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca te samoborski dekan i župnik Vlado Bogdan. O njezinu životu i radu govorila je s. M. Katarina Penić-Sirak, provincijalna glavarica.

KARMEL BREZOVICA

Skupština udruge »Bl. Alojzije Stepinac«

Četvrta skupština udruge »Bl. Alojzije Stepinac« samostana bosonogih karmelićanki Reda BDM od Gore Karmela u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini održana je od 23. do 25. lipnja u Karmelu u Breznici Đakovačkoj pod geslom riječi sv. Terezije »Skupa hodajmo«.

U radu Skupštine sudjelovali su aktualno vodstvo Udruge, priorice samostana obuhvaćenih Udrugom, odnosno njihove delegirane zamjenice, delegatkinje iz svakog samostana te o. Jure Zečević, OCD, izabrani duhovni asistent Udruge od samoga njenoga začetka.

U dijelu rada Skupštine sudjelovali su i provincijal Hrvatske karmelske provincije o. Vinko Mamić, OCD, te provincijalov delegat za sestre o. Zdenko Križić, OCD.

RASTOKI

Postavljen kip bl. Alojzija Stepinca
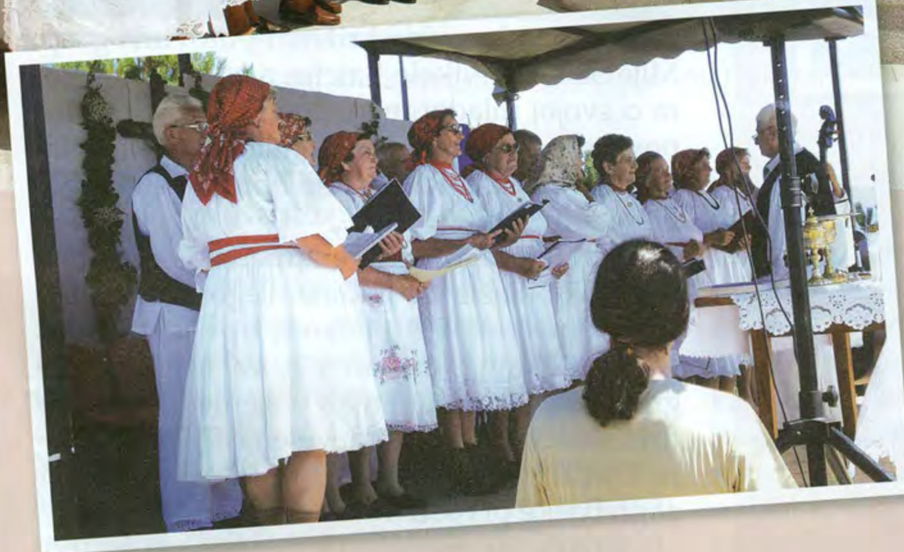
U nedjelju 11. srpnja 2010. u Rastokima, filijali župe Slavetić, vojni ordinarij Juraj Jezerinac blagoslovio je novi Blaženikov kip uz asistenciju petnaest svećenika i nazočnost brojnoga naroda, na spomen 50. obljetnice mučeničke smrti bl. Alojzija Stepinca. Kip je izradio akademski kipar Vid Vučak, predočujući nadbiskupa Stepinca kao vjernog učenika Kristova i odvažnoga svjedoka kršćanske vjere. Djelu je pristupio pitanjem: »Tko je za mene Alojzije Stepinac?« Nakon pročitanih tekstova i konzultacija s osobama koje su mu mogle pomoći, tražio je odgovor na postavljeno pitanje. I pronašao ga je.

Predstavio je Blaženika kako hoda po neravnu tlu, u povijesno nesigurnim i nepostojanim vreme-

Kip bl. Alojzija Stepinca blagoslovljen u Rastokima, 11. srpnja 2010.

Izvorna pjevačka skupina iz župe Slavetić uz blagoslovljeni kip bl. Alojzija Stepinca u Rastokima 11. srpnja 2010.

Izvorna pjevačka skupina iz župe Sv. Jana izvodi izvorne duhovne pjesme prigodom blagoslova kipa bl. Alojzija Stepinca u Rastokima, 11. srpnja 2010.

nima, s obilježjem ljudskih stradanja, patnji i rana. Stoga bl. Stepinac odlučno hoda prema naprijed dok mu reverendu zanosi vjetar.

Autor to opisuje ovim riječima: »U toj je gesti prikazana Blaženikova odlučnost da se ni pod cijenu vlastitog života ne će odvojiti od Rimske crkve. Vjetar u njegovoj reverendi 'vjetar' je političkog i bezbožnog režima koji je bjesnio, ali ga nije slomio, makar ga je zatvorio i umorio, učinio ga mučenikom za katoličku vjeru. Kad sam došao do modelacije ruku, sjetio sam se one malo prije spomenute napomene i odlučio sam da će njegove ruke govoriti. Jedna je ruka uzdignuta i njome blagoslivlje narod, a u drugoj ruci drži Bibliju, riječ Božju u koju vjerujemo, u koju je on vjerovao i zbog koje je na kraju bio mučen i umro. Smireni izraz lica govori: 'Moja je savjest čista.' S tom ikonologijom pokušao sam zaokružiti bitne crte života bl. Alojzija Stepinca.«

Dok je još modelirao kip, autor je želio vidjeti mjesto gdje će biti postavljen i kome će biti trajni podsjetnik i govor na slavu neba, na Isusa Krista i vjernost njegovoj Crkvi. Obišao je mjesta u Sv. Jani i Slavetiću koja podsjećaju na blaženog Stepinca, jer je u tim župama blagoslivljao kapelice ili krizmao. Kad je shvatio da će kip biti postavljen pokraj kapelice Majke Božje Kraljice Mira, odlučio je tako postaviti Blaženikovu ruku da pokazuje na kapelicu, na Dom Božji, da upućuje na pobožnost Majci Božjoj, da bude poticaj dobru i dobroti među ljudima koji će ga promatrati i pred njim moliti.

Kip je načinjen od bronce i teži otprilike 250 kilograma. Izrađen je u ljevaonici »Martens« u Starom Čiču kraj Velike Gorice. Ljevaonicu vodi gosp. Stjepan Martinec, ujedno i glavni cizeler.

Dr. Josip Jurčević: »Jedna od vrijednosti knjige 'Svećeništvo u baštini rodnoga kraja' je u tome što je od zaborava spasila najstrašnija svjedočanstva o zločinima koje je komunistički režim počinio u jaskanskome kraju. To znači da su dugo prešućivane žrtve i zatajivana grobišta ipak - zahvaljujući ovoj knjizi - počele gledati svjetlo dana, a mnoge žrtve ovog kraja to i nadalje čekaju.«

Dr. Agneza Szabo predstavlja knjigu dr. Jurja Batelje »Svećeništvo u baštini rodnoga kraja« u Rastokima, 11. srpnja 2010.

Prije samoga blagoslova kipa i Euharistijskoga slavlja kojim je proslavljena 35. obljetnica svećeništva mons. Jurja Batelje, promicatelja postupka za proglašenje blaženim i svetim kardinala Stepinca, predstavljena je javnosti njegova knjiga *Svećeništvo u baštini rodnoga kraja.* Knjiga sadrži jedanaest poglavlja. U njima je uz autorovu odluku za svećenički poziv u ozračju obitelji i župe, opisana povijesna, kulturna i umjetnička baština grofova Oršića, župne crkve sv. Antuna u Slavetiću koja proslavlja 350. obljetnicu ustanovljenja, područnih kapela i župe Sv. Jana, osobito kapele Svih Svetih iznad sela Toplice, zatim razdoblje komunističkog terora s nabrojenim žrtvama jaskanskoga kraja te svjedočanstvima mučenja na Jazovki i križnim putovima gosp. Mije Samca i Nikole Batelje, a autor progovara o svojoj mladoj misi, donosi cjelovitu propovijed preč. Dragutina Španića i opisuje blagoslov kapele u Rastokima i propovijed kard. Franje Kuharića.

Autor progovara i o župama i službama koje su obilježile 35 godina njegova svećeništva: pomoćnik u ž. Štefanje, upr. ž. Završje, studij u Rimu, kapelan u ž. sv. Josipa u Zagrebu, služba duhovnika u sjemeništu u Zadru, služba postulatora, vršenje službe rektora Dječačkoga sjemeništa u Zagrebu, rektor zagrebačke prvostolnice i dr.

Knjigu su predstavili dr. Agneza Szabo, dr. Josip Jurčević i sâm autor. Predstavljanje su prigodnim programom upotpunile izvorne pjevačke skupine iz Slavetića i Sv. Jane te KUD Sv. Jana, KUD Draganić i DVD Domagović, koji su svojom pjesmom svekoliko mnoštvo Božjega naroda i predstavnika javnih vlasti uključili i u veličajno euharistijsko slavlje.

Kip bl. Stepinca postavljen uz kapelicu Majke Božje Kraljice Mira želi današnjem naraštaju prenijeti značajnu i poticajnu Blaženikovu misao o važnosti vjere u Boga i pobožnosti Majci Božjoj, a on ih je izgovorio u propovijedi na završetku svibanjske procesije u svetištu Naše Gospe Lurdske u Zagrebu, 31. svibnja 1942.:

»Danas se mnogi izruguju Crkvi, kad naglašuje zakon kršćanske ljubavi, jer da je to slabost. Ali lijepo je odgovorio na taj prigovor jednom zgodom papa Pio XII.: 'Da, sla-

Svećenici i Božji narod prate predstavljanje knjige dr. Jurja Batelje »Svećeništvo u baštini rodnoga kraja« u Rastokima, 11. srpnja 2010.

bost! Ali Božja slabost, jer je Bog ljubav. Ljubav je snaga Kristova, ljubav je snaga njegove Crkve, po kojoj si ona krči put onamo, kamo ne može doprijeti nijedna ljudska sila, do srca ljudskoga, gdje malenima, starcima, umirućima, nesretnicima pruža balzam i okrepu, koje ne mogu dati nikakva medicina ili kirurgija' (*L'Osservatore Romano*, 14-XII-1941.). Da! Bez te ljubavi sve se ruši, ništa se solidna ne radi, bez nje se sve smrzava i ukočuje, dok tamo, gdje ona vlada, dolazi snaga i toplina, koja i najveće terete ljudskoga života prenosi preko svih zapreka poput užarene lokomotive, koja vuče stotine vagona tereta preko brda i dolina (...). Čitav svijet, rekao sam, vapi danas za mirom i željno očekuje čas, kad će se maslinova grančica mira pojaviti na obzorju ljudske zajednice, koja danas krvari iz stotinu rana. Pravu maslinovu grančicu mira, uzročnika mira na zemlji, Isusa Krista, nosila je u svojim rukama Majka Božja, Blažena Djevica Marija, kad su anđeli u svetoj badnjoj noći zapjevali: 'Slava Bogu na visini, mir ljudima koji su dobre volje!' K toj Božjoj Majci dolazimo po savjetu Sv. Oca i mi svi na koncu mjeseca svibnja sklopljenim rukama i uzdignutim očima, s riječima na usnama: 'Kraljice mira, moli za nas!'«

OBAVIJEST ČITATELJIMA *GLASNIKA*

Vjernici koji na Blaženikov zagovor budu uslišani – zadobiju tjelesno ili duhovno ozdravljenje ili koju osobitu milost – neka opis uslišanja i cjelovitu liječničku dokumentaciju dostave na adresu:

dr. Juraj Batelja, postulator
Kaptol 18, p. p. 949
10001 ZAGREB

U Muzeju bl. Alojzija na Kaptolu 31 možete nabaviti medalju bl. Alojzija – odlivenu u srebru ili bronci, uokvirenu staklenim okvirom – koja može biti dragi dar ili uspomena. **Cijena je 180 kn.**

IZDANJA POSTULATURE

Donosimo popis knjiga koje je o blaženom Alojziju Stepincu objavila Postulatura za njegovo proglašenje blaženim i svetim, a svaki ih čitatelj »Glasnika« može naručiti na adresi Postulature: Kaptol 18, pp 949, 10001 Zagreb:

- BARBOUR, H. Ch. i BATELJA, J. , **Svjetlo na putu života**, popravljeno i prošireno izdanje (2007.) službenoga duhovnog životopisa kardinala Alojzija Stepinca, nadbiskupa zagrebačkoga, mučenika, uz njegovo proglašenje blaženim (1998.) (50 kn + poštarina)
- BATELJA, J., **Najljepše Mariji. Misli blagopokojnog kardinala-nadbiskupa Alojzija Stepinca o štovanju Majke Božje**, Zagreb, 1990. (30 kn + poštarina)
- **Sluga Božji Alojzije Stepinac** (kratki ilustrirani životopis), Zagreb, 1995. (30 kn + poštarina)
- Alojzije STEPINAC, nadbiskup zagrebački, **Propovijedi, govori, poruke** (1934.-1940.) Priredio i predgovor napisao: dr. Juraj BATELJA; proslov: dr. Ante MATELJAN, Zagreb, 2000. (100 kn + poštarina)
- BATELJA, J., **Euharistijska evangelizacija nadbiskupa Alojzija Stepinca**, izd. Postulatura za proglašenje svetim blaženoga Alojzija Stepinca i Glas Koncila, Zagreb, 2006. (180 kn + poštarina)
- VRANEKOVIĆ, Josip, **Dnevnik (1. dio), Bilješke o životu i djelovanju u Krašiću zatočenog nadbiskupa zagrebačkoga i kardinala Alojzija Stepinca.** Pozdravno slovo za knjigu napisao je zagrebački nadbiskup i kardinal Josip Bozanić, a uvodne misli i bilješke dr. Juraj Batelja. Pogovor je sastavio fra Bonaventura Duda, a ilustracije su iz arhiva Postulature (100 kn + poštarina).
- BATELJA, J., **Blaženi Alojzije Stepinac i grad Jastrebarsko. Euharistijski kongres 1939. i pohod ratnoj siročadi 1943.**, Zagreb, 2008., (30 kn + poštarina).
- BATELJA, J., **Blaženi Alojzije Stepinac i grad Varaždin**, Zagreb, 2008., (50 kn + poštarina)

Litanije u čast bl. Alojzija Stepinca možete naručiti na adresi Postulature.

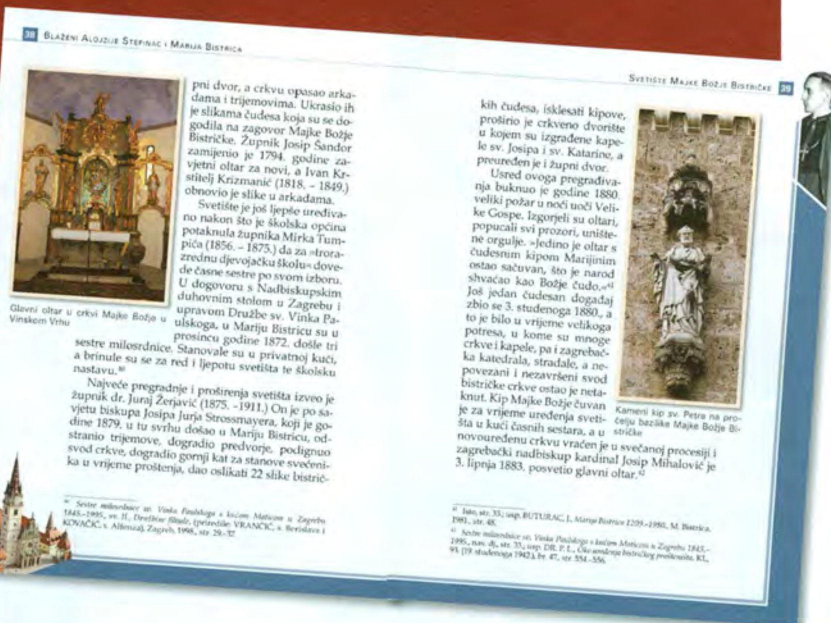
NOVA IZDANJA

U nizu »Mala knjižnica Postulature blaženoga Alojzija Stepinca: Propovijedi iz sužanjstva« objavljene su do sada tri knjige propovijedi bl. Alojzija Stepinca, koje je on sastavo kao sužanj u Lepoglavi:

- Alojzije kard. STEPINAC, **Propovijedi o lurdskim ukazanjima**; pozdravno slovo: mons. Juraj Jezerinac, vojni ordinarij; priredio te uvodnim slovom i bilješkama popratio dr. J. Batelja; (50 kn + poštarina)
- Alojzije kard. STEPINAC, **Propovijedi bl. A. Stepinca o sv. Josipu**, *Mala knjižnica Postulature blaženoga Alojzija Stepinca: Propovijedi iz sužanjstva*, sv. 2.; pozdravna riječ: Kard. Tomáš Špidlik; uvodne misli, bilješke, biblijska kazala i kazalo imena sastavio J. Batelja; Zagreb, 2009. (50 kn + poštarina)
- Alojzije kard. STEPINAC, **Propovijedi o Presvetom Srcu Isusovu**; proslov: mons. Valentin Pozaić, pomoćni biskup zagrebački; priredio te uvodnim slovom i bilješkama popratio dr. J. Batelja; Zagreb, 2009. (50 kn + poštarina)

■ BATELJA, J., Blaženi Alojzije Stepinac i Marija Bistrica, izdavač: Postulatura bl. Alojzija Stepinca, Zagreb, 2010.

38 BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC I MARIJA BISTRICA

pni dvor, a crkvu opasao arkadama i trijemovima. Ukrasio ih je slikama čudesa koja su se dogodila na zagovor Majke Božje Bistričke. Župnik Josip Šandor zamijenio je 1794. godine zavjetni oltar za novi, a Ivan Krstitelj Krizmanić (1818. - 1849.) obnovio je slike u arkadama.

Glavni oltar u crkvi Majke Božje u Vinskom Vrhu

Svetište je još ljepše uređivano nakon što je školska općina potaknula župnika Mirka Tumpića (1856. - 1875.) da za »trorazrednu djevojačku školu« dovede časne sestre po svom izboru. U dogovoru s Nadbiskupskim duhovnim stolom u Zagrebu i upravom Družbe sv. Vinka Paulskoga, u Mariju Bistricu su u prosincu godine 1872. došle tri sestre milosrdnice. Stanovale su u privatnoj kući, a brinule su se za red i ljepotu svetišta te školsku nastavu.[40]

Najveće pregradnje i proširenja svetišta izveo je župnik dr. Juraj Žerjavić (1875. -1911.) On je po savjetu biskupa Josipa Jurja Strossmayera, koji je godine 1879. u tu svrhu došao u Mariju Bistricu, odstranio trijemove, dogradio predvorje, podignuo svod crkve, dogradio gornji kat za stanove svećenika u vrijeme proštenja, dao oslikati 22 slike bistrič-

[40] Sestre milosrdnice sv. Vinka Paulskoga s kućom Maticom u Zagrebu 1845.-1995., sv. II., Družbine filijale, (priredile: VRANČIĆ, s. Berislava i KOVAČIĆ, s. Alfonza), Zagreb, 1998., str. 29.-32.

SVETIŠTE MAJKE BOŽJE BISTRIČKE 39

kih čudesa, isklesati kipove, proširio je crkveno dvorište u kojem su izgrađene kapele sv. Josipa i sv. Katarine, a preuređen je i župni dvor.

Usred ovoga pregrađivanja buknuo je godine 1880. veliki požar u noći uoči Velike Gospe. Izgorjeli su oltari, popucali svi prozori, uništene orgulje. »Jedino je oltar s čudesnim kipom Marijinim ostao sačuvan, što je narod shvaćao kao Božje čudo.«[41] Još jedan čudesan događaj zbio se 3. studenoga 1880., a to je bilo u vrijeme velikoga potresa, u kome su mnoge crkve i kapele, pa i zagrebačka katedrala, stradale, a nepovezani i nezavršeni svod bistričke crkve ostao je netaknut. Kip Majke Božje čuvan je za vrijeme uređenja svetišta u kući časnih sestara, a u novouređenu crkvu vraćen je u svečanoj procesiji i zagrebački nadbiskup kardinal Josip Mihalović je 3. lipnja 1883. posvetio glavni oltar.[42]

Kameni kip sv. Petra na pročelju bazilike Majke Božje Bistričke

[41] Isto, str. 33.; usp. BUTURAC, J., Marija Bistrica 1209.-1980., M. Bistrica, 1981., str. 48.

[42] Sestre milosrdnice sv. Vinka Paulskoga s kućom Maticom u Zagrebu 1845.-1995., nav. dj., str. 33.; usp. DR. P. L., Oko uređenja bistričkog prošteništa, KL, 93. (19. studenoga 1942.), br. 47., str. 554.-556.

■ BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC – Svjedok Evanđelja ljubavi

U izdanju Postulature bl. Alojzija Stepinca je upravo ovih dana objavljena knjiga: BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC – Svjedok Evanđelja ljubavi. Životopis, dokumenti i svjedočanstva – prije, za vrijeme i nakon Drugoga svjetskoga rata (Juraj BATELJA); riječ je o trilogiji: Knjiga 1, Životopis; Knjiga 2, Dokumenti I, br. 1. – 399. (1933. – 1943.) i Knjiga 3, Dokumenti II, br. 400. – 691. (1944. – 1998.).

Ova zbirka predočuje javnosti 691 dokument nadbiskupa Stepinca iz razdoblja od 1933. do 1998. godine i svjedočanstva o njegovu spašavanju ugroženih ljudi, koji su bili žrtve represivnih režima, žrtve gladi i vremenskih nepogoda, stradalnici i žrtve rata. Među njima je velik broj Hrvata, Poljaka, Roma, Slovenaca, Srba, Židova, ustaša, komunista (»crvenih«), muslimana, pravoslavnih i drugih.

Mladi članovi folklorne skupine Hrvatska loza iz Chicaga pohodili su Krašić i posjetili crkvu i sobe u kojima je živio blaženi Alojzije Stepinac, 23. lipnja 2010.

Iz homilije kardinala Josipa Bozanića na svećeničkom hodočašću o 50. obljetnici smrti bl. Alojzija Stepinca, 15. travnja 2010.

Ne smijemo se dati pokolebati, a još manje uljuljati

(...) »Danas smo u blizini bl. Alojzija Stepinca, u blizini njegova života u svetosti i u blizini memorije njegova mučeništva. Nebeska kruna života i smrti blaženoga Alojzija danas sjaji posebnim sjajem. Teško da ijedna slika njegove privrženosti Crkvi, njegove privrženosti pastirskoj službi i brizi za povjereni mu narod u obrani dostojanstva svakoga čovjeka, može biti upečatljivija od ovoga danas okupljenog zbora svećenika, od ovoga predivnog svećeničkog vijenca, okupljena oko njegovih zemnih ostataka u njegovoj katedrali.

Draga braćo svećenici, moglo bi se reći da se danas po nama ispunja njegova povezanost sa svim svećenicima koji su rasli u daru njegove poslušnosti Bogu, jačani njegovom postojanošću i pouzdanjem. Ovdje smo u duhu i molitvi povezani sa svim svećenicima hrvatskoga naroda i diljem katoličkoga svijeta koji su u njegovu liku vidjeli znak Božje prisutnosti u trpljenju; koji su nalazili načina da mu očituju blizinu i koji su pred zemaljskim tužiteljima sačuvali postojanost i privrženost istini. (...)

Došli smo, braćo svećenici, čuti što nam blaženi Alojzije ima reći o našemu služenju u doba kada se i u djelovanje Crkve i u naš svećenički poziv želi unijeti nemir; kada se i vjernike pokušava pokolebati i nameće im se slika Crkve, u koju ne bi trebalo imati povjerenja. Ne smijemo se dati pokolebati, a još manje uljuljati.«

Uz 65. obljetnicu bleiburške tragedije

Za vrijeme misnoga slavlja kojim je obilježena komemoracija žrtvama bleiburške

Đački dom u D. Miholjcu šk. g. 1942./1943. – Trojica židovskih dječaka označeni na slici: Ivan Petrović - Tenzer, Vlado Milić - Aleksandar Grosz, Edo Nikolić – Messinger

tragedije i hrvatskoga Križnog puta, u subotu 15. svibnja 2010. na Bleiburškom polju sisački je biskup Vlado Košić istaknuo, među ostalim, i ove misli:

»Crkva je uvijek bila i bit će na strani onih kojima su oduzeta ili ugrožena osnovna ljudska prava i obrana dostojanstva, a i mrtvi imaju svoje dostojanstvo i pravo na grob i istinu o svojem stradanju. I dok se za zločine nad drugim žrtvama dižu optužnice i progoni počinitelje, samo za počinitelje najvećeg i najbrojnijeg zločina nad hrvatskim ljudima nije do danas podignuta niti jedna optužnica niti je još itko odgovarao. Mnogi su bezdušnici stali na put zemaljskoj pravdi, ali neće moći stati na put Božjem sudu!

Ovo nas mjesto prosvjetljuje, na ovo bi mjesto svaki Hrvat morao hodočastiti da se pokloni žrtvama i dade poučiti istinom kako duboko može čovjek pasti. Tu padaju sve maske. Ovo je mjesto molitve i zato se u tišini ovih dolina, šuma i bregova može naučiti puno toga, prije svega kako da se ne gazi po tuđim suzama, kako da se brani istina, ali i kako se umire u ljudskom poniženju, a ipak nikada bez nade da je Božja milosrdna ruka uvijek uz svakog čovjeka, pa snašla ga ne znam kako velika nevolja, a najgora je kad čovjek padne u ljudske bezbožne ruke. (...)

Kakva je to pravednost koja uporno nastoji abolirati počinitelje zločina, koja proglašava kako su žrtve krive ili barem djelomično krive? Žrtve se moraju sve jednako tretirati, a sve suprotno tomu je nedopustivo i nedostojno naše obveze prema istini!

Neka se već jednom prestane s tim izluđivanjem našega naroda i neka se priznaju sve žrtve kao žrtve.«

Iz propovijedi biskupa Ante Ivasa na spomendan sv. Ane i Joakima, 26. srpnja 2010. u Kosovu kod Knina

»(...) Došli smo ovdje danas učiniti spomen na našu braću i sestre, da 'ne zaboravimo baštinu što nam namriješe!' A baština koju nam namriješe je velika i važna, obvezujuća za našu sadašnjost i budućnost: treba nam otkriti i svjedočiti pravu istinu o onome što se njima i s njima ovdje dogodilo.

Jer oni su i istina o nama, oni su i naša istina. 'Istina će vas osloboditi', rekao je Isus.

Kronika župe sv. Ante u Kninu i spisi arhiva biskupskog ordinarijata Banje Luke i mnoga druga svjedočanstva svjedoče da je na današnji dan 1941. godine župnik župe Drvar vlč. Waldemar Maximilian Nestor došao sa svojim župljanima na hodočašće, ovdje svetoj Ani na njezin blagdan, kako je to i prije bio običaj. Došli su moliti za svoje obitelji za svoju djecu za svoj narod, dakako oboružani jedino svojim krunicama kao svojim oružjem. Sutradan je bila nedjelja, pa da župljani koji su ostali u Drvaru ne bi bili bez mise, župnik je s hodočasnicima sjeo u 'Šipadov' vlak uskog kolosijeka. Na tromeđi Bosne, Dalmacije i Like, oko Trubara, vlak su zaustavili četnici. Pobunjenici su napali vlak, župnika, izvukli iz vlaka i s njime skupinu hodočasnika, okrutno ih poubijali, a tijela im bacili u jamu Golubinjaču. Dakako, bez milosti, bez suda i ukopa, bez križa i spomena ...

Blaženi Alojzije Stepinac dolazi na blagoslov kapele Presvetog Trojstva u Dragi Svetojanskoj, 28. svibnja 1935.

Istoga dana su u Bosanskom Grahovu i okolnim selima srpski ustanici (četnici i 'gerilski' komunisti) poubijali Hrvate. Župnika vlč. Jurja Gospodnetića su četnici zarobili i 10. kolovoza, nakon okrutnog mučenja nabili na ražanj i pred njegovom majkom ga živoga ispekli ... Slična sudbina zadesila je i vlč. Krešimira Barišića u Krnjeuši, Tako je tih dana i tjedana, po kratkom krvavom postupku, u prvom redu od organiziranih četnika Draže Mihajlovića i partizana komunista koji su se (povremeno) pridruživali, gotovo cijeli kraj istočne Like i jugozapadne Bosne, očišćen od svega nepravoslavnog puka, u cilju stvaranja tzv. 'homogene Srbije' u znaku kokarde. I to uz podršku i razumijevanje talijanskih fašističkih postrojbi. Nekakvom antifašizmu tada još nije bilo traga... (Gojko Polovina piše o tim događajima: '...ostaje činjenica da je u masi neboraca tog momenta u pljački i paljenju učestvovao i znatan broj boraca, od kojih su neki poslije toga bili sjajni ne samo partizanski borci nego politički i vojni rukovodioci, komandiri, komandanti. Nikad nisam niti hoću javno pomenuti njihova imena.' (*Svjedočenja, Prva godina ustanka u Lici*, Beograd, 1988., str. 340. i 342.) I drugi brojni dokumenti otkrivaju cjelovitu istinu tih strašnih događaja.

Mi ovdje nismo došli optuživati, ovo je mjesto ljubavi, ali sjećati se i zgražati se možemo i moramo! Mi smo se ovdje došli kršćanski moliti za našu braću i za pobjedu Istine o njima. Jer ta je istina bila ubijena i prešućena. Čak što više, najstrože je zabranjeno da bude istina, pod prijetnjom smrću onima koji bi je i pokušali otkriti. 'Smrt fašizmu – sloboda narodu' bila je parola koja je nekima sve dopuštala i opravdavala i vješto skrivala... I to sve zato da bi se konstruirala druga 'istina', lažna istina koja je postala službena istina, privilegirana, revolucionarna, partijska istina, (partizanska, antifašistička ...). Jedino se ona smjela širiti svim propagandnim sredstvima. Ona je proglašena veličanstvenom i slavnom. Podignut joj je veličanstveni spomenik. Ona se slavila, morala se slaviti kao Dan ustanka naroda Hrvatske i BiH (i to antifašistički).

Ako je to tako moralo biti, u stravičnoj ideologiji i praksi 'sovjetskog' komunizma, crvene zvijezde, srpa i čekića, koji se proglasio i vladao kao apsolutni gospodar istine i sudbina ljudi i događaja. 'Ili tako ili nikako!' – imamo pravo pitati, u Slobodi Istine: Čiji

ustanak, ustanak na koga, i protiv koga?, pitamo s ubijenim hodočasnicima svetoj Ani. Treba nam istina, a ne stare parole! Čujemo, eto, kako će se opet podignuti isti spomenik, i kako će se na istom mjestu slaviti isto slavlje, istoj toj 'revolucionarnoj istini'. Smijemo li reći da je to zaprepašćujuće!!

Radovali smo se kad smo mogli povjerovati da je došao kraj vremenima ubijanja, mučenja i masakriranja tolikih istina, da je došlo vrijeme da ubijene Istine budu iskopane, kako god to mučno bilo, da se istini dadne pravo na život, da se nepravedno osuđene istine rehabilitiraju, da im se dade počast, priznanje, zahvalnost, da se žrtvama da dostojna počast i svaka moguća zadovoljština. Da prestanu tolike i tako strašne traume koje su trovale ljude i ljudske odnose desetljećima

SPAŠAVANJE ŽIDOVA

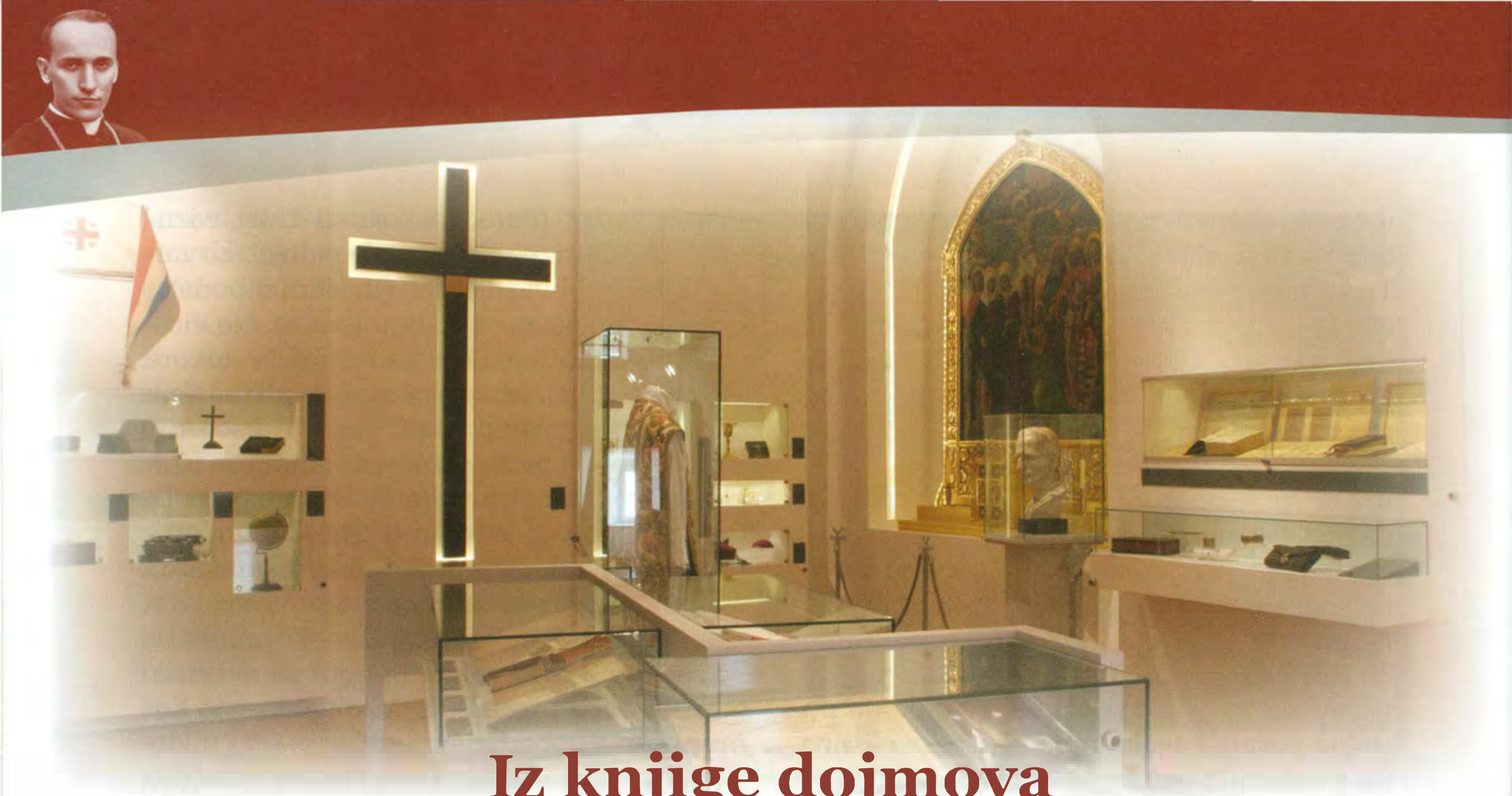
Salezijanci su u Miholjcu imali srednju školu za dječake i među njih su pomiješali židovsku djecu. Među njima su bili i dječaci Ivan Petrović – TENZER, Vlado Milić – Aleksandar GROSZ i Edo Nikolić – MESSINGER. Značajnu ulogu u njihovu odgoju imala su braća svećenici salezijanci Ljudevit i Albin Česlar.

... Znano je kako mnoge teške traume u čovjekovoj duši, u ljudima i narodima, u obiteljima, u društvu proizlaze upravo iz ubijenih istina, okrnjenih, izvrnutih, iz prešućenih, potisnutih istina (...).

Eto, već dvije 'Rezolucije Europskog parlamenta' govore o nužnoj potrebi da cijela Europa prepozna istinu: nacizam, staljinizam te fašističke i komunističke režime kao zajedničku zlu ostavštinu, te da pokrene iskrenu i temeljitu raspravu o njihovim zločinima u prošlom stoljeću. Naglašava važnost održavanja sjećanja na tu prošlost jer bez istine o prošlosti i sjećanja na žrtve ne može doći do pomirbe. Treba priznati odgovornost za počinjene zločine i zatražiti oprost kao potrebu da bi se postigao moralni preporod... Ima ih puno koji samouvjereno tvrde da to za nas ne važi. Hrvatski sabor priznaje, kad je riječ o toj rezoluciji, 'da je niska svijest hrvatske javnosti o zločinima počinjenim od strane komunističkog režima u Hrvatskoj. Da žrtve zaslužuju sućut (naročito koje su žive), razumijevanje i priznanje za svoje patnje'. Hrvatski sabor se obvezuje istražiti istinu i pomoći svim institucijama da istinu istraže. Ne vidimo da se to radi ozbiljno, a institucije govore da im sve više izostaje i pomoć i podrška. Je li to moguće, smijemo pitati!

Mi stoga i ovdje (ponovno) molimo i zaklinjemo sve koji to žele čuti i trebaju čuti, da prestane već jednom to stravično manipuliranje istinom, s fantomskim brojkama žrtava, mahanjem antifašizmom i svojatanjem antifašizma kao isključive komunističke zasluge, što je velika i pogubna neistina. Neka se već prestane s tezom kako je komunizam oslobađao narode jer je on i u Hrvatskoj, kao i svuda u svijetu, uspostavljao ropstvo nove vrste, sustavno trovao dušu i ovog naroda, neograničenom količinom mržnje na sve Božje vrijednosti: i bogoljublja i čovjekoljublja i domoljublja, šireći i namećući svim sredstvima i neograničenim moćima partije tzv. revolucionarni moral i istinu u sva područja života. I okrutno se obračunavao s tzv. 'reakcionarima'. (Iz djetinjstva pamtim pjesmu skojevaca: 'Nosim kapu sa tri roga, ja se borim protiv Boga!') Nitko nije tako ubijao Istinu kao komunizam. Kad su mnogi bili na stravične načine prisiljavani ubijati Istinu u sebi, o sebi i drugima, izdavati svoju savjest. Mnogi su prolazili užase logora, zatora, kazamata gdje su đavolskim metodama bili preodgajani za 'istine', prisiljeni lažno svjedočiti protiv najbližih, gaziti svoje dostojanstvo do ludila i gađenja samima sebi!

Mi i ovdje danas molimo da prestanu nove manipulacije s istinom, s poluistinama i lažima jer se to uvijek pretvara u nove optužbe i poniženja, u nove bičeve mržnje i podjela, u nova nezadovoljstva i muke i nasilja. Nisu li i sve strahote Domovinskoga rata bile posljedice sustavno ubijenih istina, i stravično konstruiranih laži i podvala, koje su smišljeno proizvodile osjećaj ugroženosti i poticale ideje o cijepanju i prekrajanju države Hrvatske, o tzv. krajinama, u kojima više i ne bi bila hrvatska, nego srpska velika država. (Stara i poznata četnička ideja i cilj, koji je još u mnogim glavama, i ne samo u glavama!).«

Iz knjige dojmova u muzeju bl. Alojzija Stepinca

19. 5. 2010. – Zahvalni na milosti da smo mogli čuti i gledati ono što smo čitali i proučavali, preporučamo se budućem svecu u molitve zajedno sa svim učenicima naše škole, u nadi da ćemo u životu pronositi i svjedočiti kardinalove vrijednosti. *Medicinska škola Dubrovnik*

20. 5. 2010. – What a beautiful museum for a man who lived for his people. I learnt the truth here and I'll take it with me to Canada. (Prekrasan muzej za čovjeka koji je živio za svoj narod. Ovdje sam upoznao istinu koju ću ponijeti sa sobom u Kanadu.)

28. 5. 2010. – U sklopu nastavnog plana i programa petih razreda tematske cjeline »Uzori vjere u hrvatskom narodu« posjetili smo Muzej Bl. A. Stepinca i pogledali film i hodočastili na grob. Neka Gospodin podari našoj djeci vjernost Bogu, Katoličkoj crkvi i ljubav prema hrvatskom narodu kako je gorjelo i srce bl. A. Stepinca. *s. Emanuela SMI, vjeroučiteljica*

2. 6. 2010. – Nikada zaboravljen, a uvijek voljen i poštivan, živiš u našim srcima i dušama. *Brankica i Željko Crnković*

12. 6. 2010. – Potresen u duši, odlazim s ovog mjesta. *Franjo Džakula*

19. 6. 2010. – Hvala ti, dragi Alojzije, što postojiš i što sam dobila priliku da se sa mojim molitvama obratim tebi. I ovaj muzej je jedan od dokaza kako velik si čovjek bio i jesi. Hvala ti od sveg srca na svemu što činiš za mene i moje. Hvala ti na svakoj podršci i miru kojeg si mi pružio i pružaš.
Molim te da i dalje uvijek čuvaš moju obitelj, moje najdraže i mene od svakoga zla i molim te da i dalje čuješ, slušaš i uslišavaš moje molitve. Volim te i hvala ti što postojiš. *Suzana*

25. 6. 2010. – Sretna sam što sam posjetila ovaj muzej. Dosta toga sam već znala, ali neki detalji, zapravo, veličina svega što je predstavljao naš Blaženik, danas su mi sasvim jasni. Moli za nas, Blaženiče! *Hilda K.*

29. 6. 2010. – Zahvaljujemo Bogu za zvanje, služenje blaženog Alojzija i molimo da njegove žrtve zajedno sa žrtvom drugih svetaca bude za nas uvijek putokaz na putu do Božjeg kraljevstva. *P. Martin, OSBM, Lviv, Ukrajina*

30. 7. 2010. – Hvala Ti, blaženi Alojzije, na svakome tvome zagovoru. Nadam se da ćeš biti svet za moga života. Moli za nas i zagovaraj nas u nebu pred Gospodinom našim Isusom Kristom! *Tomislav Pavlović*

Nastavljamo objavljivati izabrana poglavlja dnevnika vlč. Josipa Vranekovića, u kojima je on opisao život i stradanja blaženoga Alojzija Stepinca na izdržavanju kazne u Krašiću.

Blaženik je u potpunoj tajnosti na novu postaju križnoga puta u Krašić prebačen 5. prosinca 1951. Bilo je to premještanje iz jednoga zatvora u drugi. No, on je i tu bio onemogućen u vršenju biskupske službe, ponižavan i progonjen. O tom progonu on je napisao mnoga svjedočanstva. Jedno od njih nalazimo i u pismu koje je 18. lipnja 1954. napisao p. Ivanu Kukuli, provincijalu DI:

Dragi p. provincijal!

Primio sam Vaše cijenjeno pismo. Srdačno zahvaljujem na čestitci k imendanu i obljetnici konsekracije. Samo se po sebi razumije, da sam potpuno sporazuman, da rektorsku službu preuzme o. Anđelko Jurić,[1] jer ga dobro poznam već toliki niz godina. Imat će težak križ, ali mislim, da će ga znati i nositi. Neka ga dobri Bog blagoslovi i okrijepi, kao i sve ostale oce i braću, koja rade u sjemeništu i širom Vaše provincije. Borba je velika i teška na sve strane. Ali za Boga nije nijedna stvar ni teška ni beznadna. U to smo čvrsto uvjereni!

I moj križni put biva sve teži. Kao da idem prema Golgoti. Zato hvala od sveg srca na molitvama. Popustiti ne mogu ni pod cijenu života, samo daj, Bože, milosti, da ne načinim koji pogrješni potez.

Blagoslivlje Vas i cijelu Vašu dragu provinciju

+ Alojzije kard. Stepinac
nadbiskup zagrebački

10. I. 1954.

Očekivali smo danas liječnike iz Zagreba. Mislio sam s njima u Zagreb, ali ih nema. Odlučim iza blagoslova biciklom do Jaske, tu predam za dekana crkvene račune, kod Kadleca prespavam i onda ujutro u Zagreb.

Nadbiskup Stepinac blagoslivlja kapelu Presvetoga Trojstva u Dragi Svetojanskoj, 28. travnja 1935.

Eminencija mi reče da nije zgodno putovati pred noć. Kažem mu da je sada 4 sata i da ću, premda je cesta ledena, još za dana stići u Jasku. Oprostim se od svih. Pred kućom naime stajale su sestre. Eminencija će im:

»Sestre, odmah krunicu u ruke za župnika, da sretno putuje.«

One to i učine. Pođu u crkvu i s nekim djevojkama mole krunicu. Teško je bilo voziti bicikl, živci neprestano napeti, da ne padnem na ledu. Putem sam molio devetnice i onda pred Jaskom krunicu. Pred Lulićem na Krašićkoj cesti opazim auto (zeleni) u pogonu (mašina je radila). Kad sam ga prošao, on krene i kod Lulića na glavnoj cesti stane. Prođem ga i krenem pravcem Jaska, a za čas on mene prođe. U Novakima ga opet stignem. Čekao je na raskršću za Jasku i Petrovinu – Svetu Janu. Pođem prema Jaski i opet me prestigne i sada ga više nisam vidio.

Malo mi je sumnjivo bilo to čekanje i prelaženje, ali sam bio miran. Pod Jaskom, nekako malo iza mjesta gdje cesta skreće prema Cvetkoviću, nigdje nikoga, nego jedan čovjek. Visok je, malo prignut, u civilu, dobro obučen. Vrat je visoko šalom omotao. Na glavi imao je šilt-kapu, poklapljenu tako da je skrivala lice. Prolazeći na bici-

[1] P. A. Jurić, r. 15. travnja 1891. u Konjicu (BiH); u isusovački novicijat ušao je 1. kolovoza 1907., a za svećenika je zaređen u Londonu 1921. Od 31. siječnja 1931. do 1936. bio je provincijal, a od 1942. do 1963. duhovnik, izmjenjivao se u službi duhovnika i rektora Nadbiskupskog dječačkog sjemeništa u Zagrebu. Umro je u Zagrebu 4. svibnja 1981.

Bl. Alojzije Stepinac kao bogoslov u Papinskom zavodu Germanicum - Hungaricum radi s kolegama u zavodskoj kuhinji

klu uz njega, opazim, kako me je pogledao u lice. Ništa zla ne sluteći, spontano sam malo brže potjerao bicikl, kad najednom osjetim da je za mnom ispalio metak iz pištolja. Metak je proletio otprilike 1 m ili najviše metar i pô meni s lijeve strane. Brzo pomislim, što da učinim, da li da se svratim brzo u prvu kuću, koja je već bila pred menom, da se bacim na zemlju ili snažno samo naprijed. Odaberem ovo treće. Čim sam začuo metak, misao na Boga, hvala mu budi, bila je ipak prva i glasno sam rekao: *In manus tuas, Domine*...[2] – i svaki čas očekivao sljedeći metak u glavu ili leđa. Svršilo je dobro!

Drugi me dan vozio iz Jaske u Krašić Klemenić. Pitam ga čiji je ono tamnozeleni taksi iz Jaske. – »Od komiteta. Vozi ga krašićki zet (Bohaček) - reče mi. - Sada mi je sve bilo jasno! *Ergo: Potens est Dominus... i estote parati!*«[3]

11. I. 1954.

O. Kukula poručuje, kako studenti i inteligencija revno slušaju propovijedi o. Škvorca i Johlera. Dolaze i neki muslimani. »Ovo su mi najljepši časi u tjednu«, rekao je jedan musliman za propovijedi.

***

Dr. ...[4] je zabrinut što biskupi ništa ne poduzimaju protiv CMD-a. Već je oko 100 svećenika u Udruženju. Sve govori, da je i ...[5] - veli on te nastavi: »Rekao sam Lachu, neka ne pušta Komeričkoga u Slavetić jer je do sada svagdje zatajio, ali ne koristi reći.«

***

Dok je preuzv. Pavlišić bio u vojsci, preuzv. g. Burić je skinuo suspenziju za polaznike na sastanak u Zagreb. Garković i Banić su svoje suspendirali.[6]

***

Danica ne može izaći, jer »nema papira«!

***

Đuran je sada dobro u Sv. Jani. Odhrvao se!

***

Glasnik Srca Isusova u Salzburgu javlja da su neki jugoslavenski vojnici mobilizirani u Istri i Sloveniji preuzeli pakete od rukovodioca i silno se začudili kada su unutra našli adresirano na kardinala Stepinca!

***

Tu i tamo dobije Eminencija poštom pokoje pismo. Danas je dobio pismo od I. Meštrovića.

12. I. 1954.

Gore spomenuti *Glasnik* javlja o jednoj Španjolki – djevojci, koja je molila i život mladi žrtvovala za Hrvatsku. Za naš ju je narod oduševio jedan naš svećenik-emigrant.

– Eto – veli Eminencija – kako nam dragi Bog vraća. Mi smo tri godine molili za Španjolsku, dok je tamo harao građanski rat.

[2] U ruke tvoje, Gospodine [izručujem dušu svoju].
[3] Dakle: moćan je Gospodin – i pripravni budite!
[4] Slijedi precrtana riječ ispod koje se nazire prezime Bakšić.
[5] Slijede dvije precrtane riječi.

[6] Mons. Viktor Burić, biskup senjsko-riječki. Mons. Mate Garković, zadarski nadbiskup, a mons. Ćiril Banić, biskup šibenski.

Nijedne novine, osim *Hrvatske straže*, nisu prenijele moju okružnicu i poziv na molitvu!

***

Na šetnji:

»Od dva sata u noći nisam spavao, sjetivši se Slavetića. Što mogu! Pred Božić sam im teške riječi upravio u Zagreb, ali ništa! Boje se zatvora. Lacha uznemiruju ona 4 mjeseca. A rekao sam im, neka vele, da ja to naređujem. Spreman sam i po treći puta u zatvor, i u smrt, ali oni ništa! Zato sam i rekao, neka Lach više ne dolazi ovamo!«

***

Rekao sam mu jučer: »Eminencijo, pitaju me isusovci i drugi i sâm se pitam, zar ne možete nešto poduzeti, da se nađe jedna osoba, koja bi mjesto Vas vodila biskupiju?«

»Pokušavao sam već to, ali sada preko koga ću? U ruke Božje. Nadam se, da će i to proći!«

13. I. 1954.

Dr. Bogičević, dr. Popović, tajnik, Stella. Eminencija se lijepo raspoložio. Priča doživljaje sa fronte. Slučaj kako u Rimu na ratištu njegov vojnik-cigo u rovu puca metak za metkom, a sve zato jer mu je zima, pa na užarenoj cijevi grije ruke.

»Dođem do njega, pograbim za pušku: 'Cigo, što je to?' - 'E, gospodine, zima je!'«

14. I. 1954.

Bio sam sa Sajovićem na objedu kod obitelji Kuharić u Pribiću. Kolega Franjo[7] je došao kući da služi godišnjicu za oca. Sabrala se sva familija. Radost. Brojne su to obitelji, ali - u njima ima mnogo više radosti nego kod tolikih. Eminenciji je to velika utjeha. Blagoslivlje i moli za takve domove. Više puta je rekao »kako imaju krivo neki svećenici, koji se bune, što mnogo više žena ide u crkvu, negoli muškaraca. Idealno bi bilo, kad bi jednako polazili. No, uvjeren sam, da je daleko veće zlo, ako je pokvarena žena nego li muškarac.«

***

Vraćajući se danas kući od Kuharića, dovezli me saonicama (a bicikl na njima) i naiđem pred Ilijanovićevom kućom crni taxi, okrenut prema Pribiću. Pred njim niski šofer, a iza njega visoki čovjek - nalik onome, što sam ga 10. o. mj. sreo na cesti pred Jaskom. Nije li čekao da se zamrači - pa me dočeka na čistini pred Pribićem?! Eminencija mi reče ponovno:

Vidite, da vrebaju na Vas. Čuvajte se! Noću nikada!

[7] Franjo Kuharić, kasnije nadbiskup zagrebački i kardinal

Rodna kuća bl. Alojzija Stepinca (rođen 8. svibnja 1898.)

Narodna nošnja u obitelji bl. Alojzija Stepinca u Brezariću

DAROVI ZA POKRIĆE TROŠKOVA U POSTUPKU PROGLAŠENJA SVETIM BL. ALOJZIJA STEPINCA

Nakon objavljivanja zadnjega broja *Glasnika* svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje svetim kard. Alojzija Stepinca uručili su ovi darovatelji: Irena MARINKOVIĆ; Ozana CRNOGORAC; Župa Sesvetski Kraljevec (vlč. I. CIK); Ana RADOVAC - Dugo Selo; Ivan JANEŠ - Đakovo; Družba sestara milosrdnica Zagreb, obitelj KARAS - Jastrebarsko.

Uplatu i pretplatu za *Glasnik* i svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje svetim kardinala Alojzija Stepinca možete poslati preko Zagrebačke banke na ime:

Postulatura kard. Stepinca i kunski račun: 2360000-1101605758

ili iz inozemstva i domovine u devizama na sljedeći konto:

ZAGREBAČKA BANKA d. d. - ZAGREB
SAMOBORSKA 145 - HRVATSKA
SWIFT: ZABAHR 2X

KORISNIK: NADBISKUPIJA ZAGREBAČKA
POSTULATURA BLAŽENOG
ALOJZIJA STEPINCA
KAPTOL 31 - ZAGREB

IBAN: HR 40 2360000 1101605758

***

Zahvaljujemo svim dobročiniteljima i suradnicima, čijom molitvom i darom napreduje postupak za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca.

***

Zahvaljujemo na svjedočanstvima o čudesnim uslišanjima na zagovor bl. Alojzija Stepinca koja su nam proslijedili: Martina TANKOVIĆ - Rovinj; Marica PETRIĆ - Slavonski Šamac; Ana Zubac - Čitluk (BiH); obitelj Ivana ŠTAMBUKA - Postira (Brač); Vinka ĆORIĆ - Split; Marija CIMERMAN - Hlebine.

***

Svaki dopis na Postulaturu blaženoga Alojzija Stepinca, kojim se priopćuje primljeno uslišanje ili uspomena, neka bude potpisan te obilježen nadnevkom i mjestom pisanja. Anonimna se pisma ne arhiviraju. Vjernici koji žele ostati anonimni neka to napomenu u dopisu.

***

Hvala svim čitateljima, štovateljima blaženoga Alojzija Stepinca u domovini i širom svijeta, za molitve i darove te za nesebično i velikodušno promicanje glasa svetosti i mučeništva kardinala Alojzija Stepinca.

***

Impressum

Časopis Blaženi Alojzije Stepinac (skraćeno Blaž. Alojzije Stepinac) glasnik je Postulature za proglašenje svetim blaženoga Alojzija Stepinca i časopis njegovih štovatelja, Kristovih vjernika i svih ljudi dobre volje. God. XVII. (2010.), 3. listopada, broj 3 – 4

Cijena: 10 kn; za inozemstvo 4 eura ili 8 USD; Glasnik izlazi četiri puta godišnje s dopuštenjem crkvenih poglavara. Izdavač: Postulatura blaženoga Alojzija Stepinca, Kaptol 31 – p. p. 949 10001 Zagreb. Uređuje i odgovara: dr. Juraj Batelja, Kaptol 18, p.p. 949, 10001 Zagreb. Adresa uredništva: Postulatura blaženoga Alojzija Stepinca, Kaptol 18, p.p. 949, 10001 Zagreb; telefon (01) 48 14 920; faks: 48 14 921; Spomen-zbirka iz ostavštine blaženoga Alojzija Stepinca, Kaptol 31, p. p. 949, 10001 Zagreb, telefon: (01) 48 94 879 ili e-mail adresa: juraj.batelja@zg.htnet.hr
Kad se u našem *Glasniku* spominju riječi »čudo«, »svetost«, »svetac« i sl., u duhu je to crkvenih propisa i treba ih razumjeti u smislu običnoga ljudskog izražavanja. Konačan sud o tome izreći će Crkva. Lektura: akad. Ante Stamać, Marina Čubrić, prof. Tisak: Denona d.o.o., Zagreb

Sudionici predstavljanja knjige dr. Jurja Batelje »Blaženi Alojzije Stepinac i Marija Bistrica« i knjige vlč. Drage Bosnara »Dopustiš li životu da ti priđe...« u kapeli sv. Petra u Mariji Bistrici, 27. lipnja 2010.

Bogoslovi zagrebačke bogoslovije predvođeni rektorom mons. Stjepanom Balobanom i poglavarima pohodili su Krašić 2. svibnja 2010.

Oko 200 vjernika župe Utrine hodočastilo je sa svojim župnikom vlč. Konradom Žižekom u Krašić 1. svibnja 2010.

Prigodom rođendana bl. Alojzija Stepinca u nedjelju 9. svibnja 2010. na misnom slavlju sudjelovale su folklorne skupine koje su u poslijepodnevnim satima nastupale sa svojim prigodnim programima.

Sve čitatelje *Glasnika* i štovatelje bl. Alojzija Stepinca, koji su se pismenim putem preporučili u zagovor bl. Alojzija Stepinca i zatražili molitvu na njegovu grobu, potičemo da se u molitvi sjedine sa svim njegovim štovateljima koji sudjeluju u sv. misi svakog 10. u mjesecu u Zagrebačkoj prvostolnici u 18 sati.

ŽIVI STEPINAC

Za osobe dobre volje
Istina nije otišla spat,
Jer glasovi katoličke Hrvatske zbore:
Stepinac je svetac i čestit Hrvat!

Ivica Karamatić

Pjevači, ministranti i čitači iz župe Trnovec kod Varaždina, pohodili su Krašić, slavili svetu misu i posjetili rodnu kuću blaženog Alojzija Stepinca, 7. srpnja 2010.